

Stockholms
stad

Ekologiutredning inför detaljplaneläggning Norra Snösätra 2025

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

OM DOKUMENTET:

Titel: Ekologiutredning inför detaljpanelläggning Norra Snösätra 2025

Version/datum: 2025-11-03

Mall version: 2.0

Dokumentet bör citeras: Lööf Ekström, J. 2025. Ekologiutredning inför detaljpanelläggning Norra Snösätra 2025. Calluna AB.

Foton: © Calluna AB där inget annat anges

Omslag: bilderna föreställer graffitikonst från Norra Snösätra Wall of fame (foto: Julia Lööf Ekström)

OM UPPDRAGET:

På uppdrag av: Exploateringskontoret Stockholms stad (Adress: Fleminggatan 4, 112 26 Stockholm)

Uppdragsgivarens kontaktperson: Oscar Säfwenberg

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

Callunas ordernr: C250347

Deltagande personal:

All deltagande personal är anställd på Calluna AB om inget annat anges nedan

Projektledning/Uppdragsledning: Mova Hebert

Fältarbete: Julia Lööf Ekström

Kartproduktion: Julia Lööf Ekström

Rapport: Julia Lööf Ekström

Kvalitetsgranskning: Mova Hebert

Sammanfattning

Stockholms stad planerar detaljplaneläggning av Norra Snösätra, ett område som ligger mitt i Rågsveds naturreservat i södra Stockholm. Syftet med ekologiutredningen är att sammanställa tidigare inventeringar, genomföra ett fältbesök och ge rekommendationer för hur naturvärden ska beaktas och bevaras eller kompenseras inför kommande detaljplaneläggning. Området utgörs av det tidigare industriområdet Norra Snösätra med "Wall of Fame", som innehåller högkvalitativ graffitikonst. Området ligger i direkt anslutning till värdefulla ek- och tallskogar.

Norra Snösätra är omgärdat av ett naturreservat med höga ekologiska värden. Mindre vattensalamander, snok, sex arter av fladdermöss samt över 50 fågelarter, varav flera rödlistade eller minskande, har noterats. Insektsfaunan är rik. Vid en inventering av vedlevandeinsekter påträffades till exempel 251 arter, varav flera rödlistade arter knutna till gamla träd och död ved. Området är även viktigt för habitatnätverken för groddjur och fladdermöss samt spridningssamband för ädellöv- och barrskog.

Under ett fältbesök i september 2025 påträffades potentiella boplatser för fladdermöss i byggnader och murar samt möjliga övervintringsplatser för groddjur i eller i direkt anslutning till planområdet. Även den invasiva främmande arten kanadensiskt gullris noterades inom och intill området. Flera stora ekar, tallar och andra lövträd identifierades nära planområdet, vissa med bohål.

Påverkan och känslighetsfaktorer

Norra Snösätra ligger i ett ekologiskt mycket känsligt område. Planläggningen måste ske med stor hänsyn till de omgivande naturvärdena i Rågsveds naturreservat. Särskilt viktiga frågor är skydd av gamla träd, kontroll av ljus och ljud, samt hantering av fladdermöss och groddjur.

Rekommendationer inför kommande detaljplaneläggning:

- Samråd med miljöförvaltningen för att stämma av detaljplanens förenlighet med reservatets föreskrifter.
- Undvik ljusföroreningar – riktad belysning mot naturreservatet bör undvikas. En särskild belysningsplan rekommenderas.
- Fladdermusinventering bör göras innan eventuell rivning eller förändring av byggnader/trädfällning.
- Groddjursinventering behövs inför markarbeten. Rekommendation är att skapa alternativa övervintringsplatser.
- Skydda naturvärdesträd – inga grova träd eller hålträd bör tas ned utan ekologisk bedömning och dispens från naturreservatets föreskrifter.
- Hantera invasiva arter korrekt – kanadensiskt gullris ska tas bort och destrueras utan spridning av växtdelar och jordmassor med t ex. fröer.
- Begränsa evenemang under känsliga perioder (mars–juli) för att skydda häckande fåglar, fladdermöss och groddjur.
- Saneringsåtgärder ska göras varsamt, och döda träd kan lämnas kvar som faunadepåer om de inte är förorenade.
- Planera avfallshantering och publikbegränsning vid event för att undvika nedskräpning och bullerstörningar.

Innehåll

Sammanfattning	3
Påverkan och känslighetsfaktorer	3
1. Inledning	5
1.1 Områdesbeskrivning	5
1.1.1. Kort historisk utveckling	6
1.2 Tidigare kända underlag	7
2. Resultat	8
2.1 Fältbesök 2025	8
2.2 Sammanställning av tidigare naturvärdesinventeringar	10
2.3 Sammanställning av tidigare fördjupade artinventeringar	12
2.3.1. Groddjur	12
2.3.2. Fladdermöss	15
2.3.3. Fåglar	18
2.3.4. Insekter	21
2.3.5. Värdefulla träd	26
2.3.6. Invasiva växter	26
2.3.7. Habitatnätverk	28
3. Upplysningar och rekommendationer	31
Referenser	34

1. Inledning

Stockholms stad utreder området Norra Snösätra inklusive möjligheterna för en kulturpark och detaljpanelläggning. Området ligger inneslutet av Rågsveds naturreservat. För att kunna ta hänsyn till naturvärden i naturreservatet och eventuellt förekommande naturvärden inom området för detaljplan tas denna ekologiutredning fram. Ekologiutredning är en sammanställning av tidigare inventeringar och underlag och inkluderar också ett fältbesök och framtagande av rekommendationer och åtgärder. Fokus ligger på att sammanställa genomförda naturvärdesinventeringar, artinventeringar och förekommande värdefulla habitat samt ge rekommendationer på hur dessa ska bibehållas eller kompenseras i detaljplanen. Åtgärder och rekommendationer riktas främst mot hantering vid eventuell sanering, störning från ljud, ljus och buller i samband med eventuell verksamhet och en allmän aktivitet i området med olika event och mycket människor.

Inom uppdraget ingick även ett fältbesök. Besöket syftade till på att få en generell förståelse för området samt att undersöka möjliga boplatser för fladdermöss och övervintringsmöjligheter för groddjur. Även träd i anslutning till detaljplanen inventerades översiktligt och likaså invasiva växtarter.

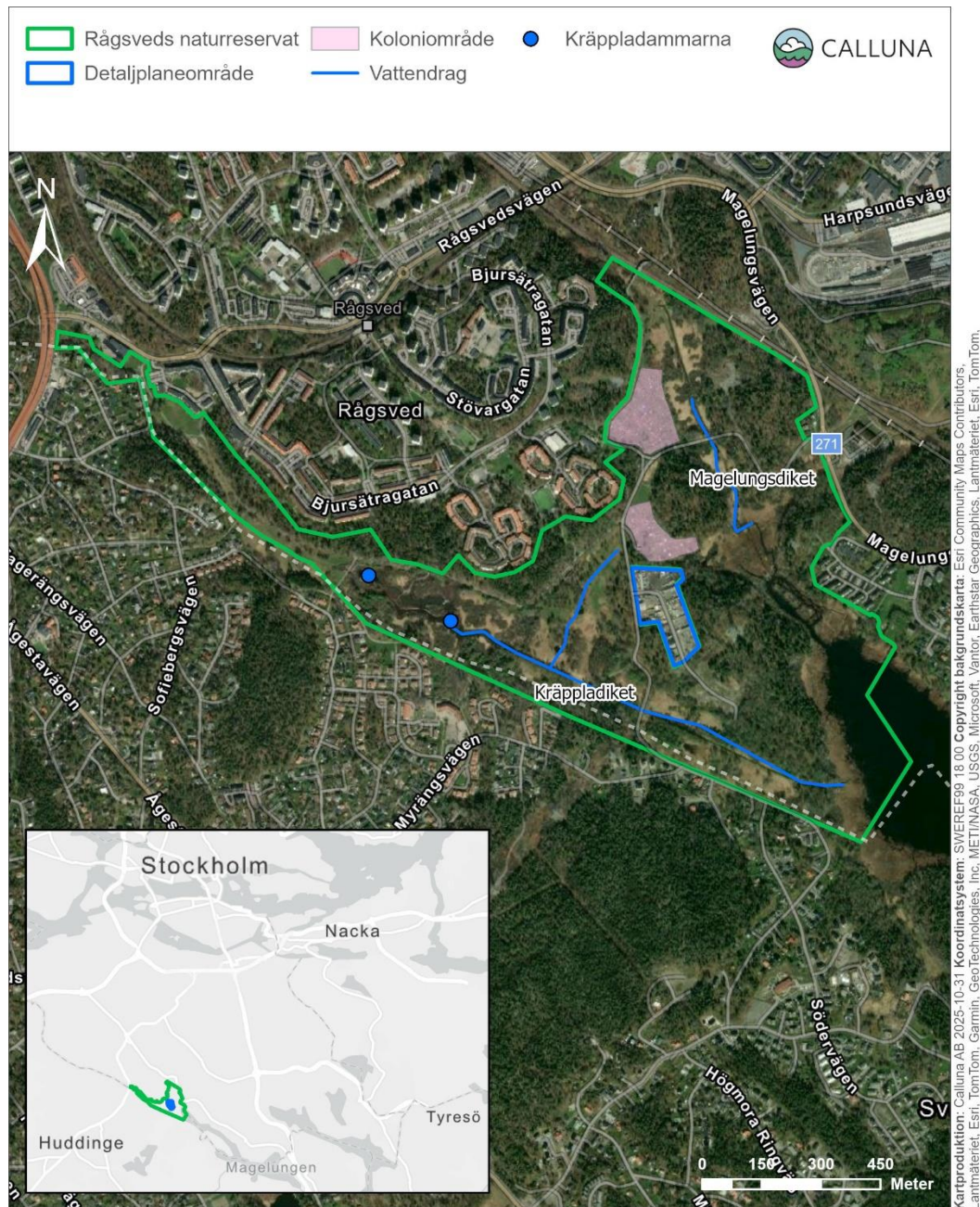
1.1 Områdesbeskrivning

Snösätra industriområde ligger mitt i Rågsveds naturreservat i Rågsved i södra Stockholm, området ingår dock inte i reservatet (Figur 1). Den norra delen av Snösätra industriområde är en levande konstutställning med högkvalitativ graffitikonst, "Wall of fame" i Rågsved.

Naturreservatet inrättades 2018 och i naturreservatet finns två koloniområden, ett våtmarksområde med bete på våta till fuktiga gräsmarker, Kräppladiket, tallskogar på höjder samt värdefulla ädellövsbestånd. En anlagd damm/våtmark, Kräppladammen, ligger i reservatets västra ände (Figur 1). I naturreservatet finns många skyddsvärda träd dit ädellöv som ek och lind samt grova tallar hör. Vid den naturvärdesinventering (NVI) som genomfördes 2016 (Hebert & Toftegaard, 2017) bedömdes två tredjedelar av inventeringsområdet ha betydande naturvärden och tre objekt har klassats med högsta naturvärde.

I naturreservatet finns två gamla skjutbanor med höga blyhalter i marken som är angelägna att sanera. Det är dels en skogsklädd slänt upp mot Bjursätragatan, dels en kulle med skyddsvärda träd, bland annat ett par gamla ekar.

Söder ut angränsar området mot det tidigare industriområdet Södra Snösätra som har rivits och som utreds för marksanering. Södra Snösätra är idag en del av naturreservatet.

Figur 1. Detaljplaneområdet ligger omgärdat av Rågsveds naturreservat i Snösätra i södra Stockholm.

1.1.1. Kort historisk utveckling

Norra och Södra Snösätra industriområdet, tidigare kallat Snösätra upplagsområde var tidigare en mindre känd plats för handel och industri. Sedan 2014 då graffiti-konstnärer började måla på cementväggarna har området förvandlats till ett känt kulturkvarter med en av Europas största graffitiutställningar. Sedan platsen blev ett kulturkvarter hålls konserter och marknader av olika slag några gånger per år.

1.2 Tidigare kända underlag

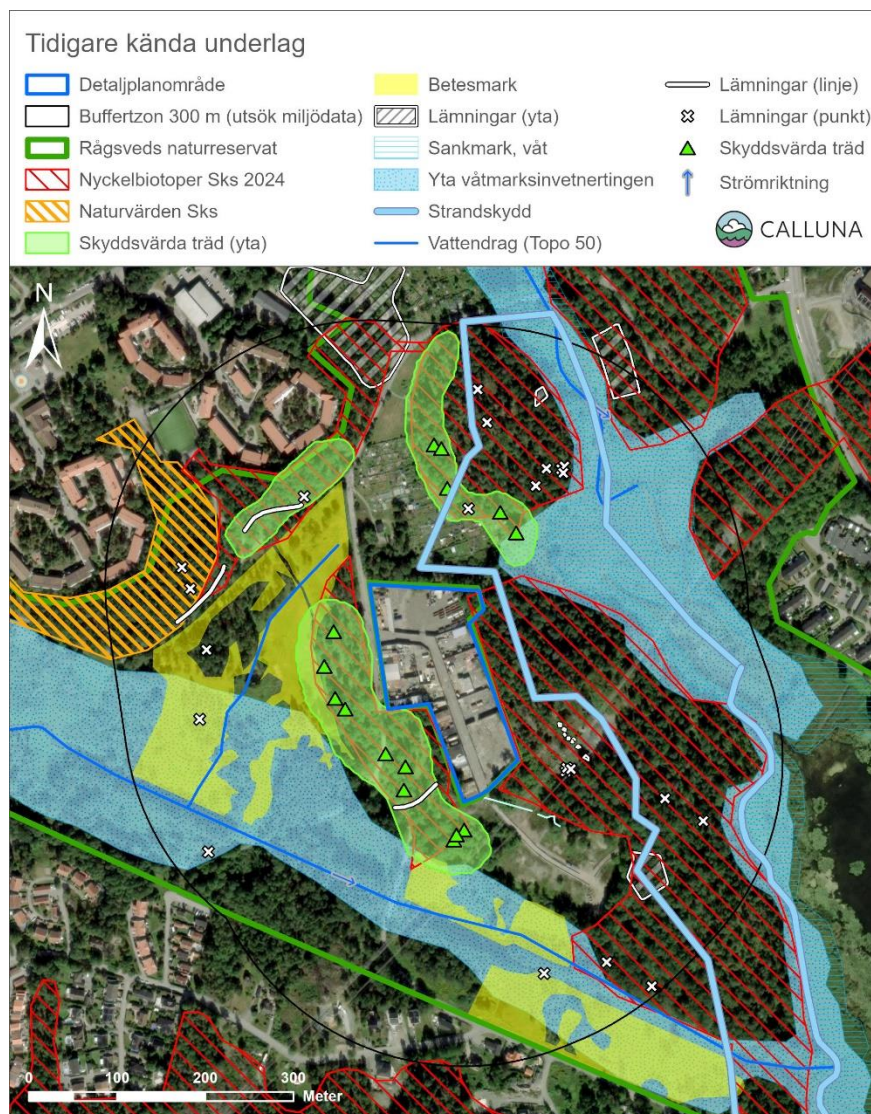
Norra Snösättra omgärdas helt av skyddad natur enligt 7 kap miljöbalken i form av Rågsveds naturreservat. Strandskyddsbestämmelser enligt 7 kap miljöbalken 13 § (100 m från strandlinje) råder för Magelungsdiket som går norr om planområdet och Kräppladiket som går söder om området.

Fornlämningar: Inom analysområdet (svart streckad linje) finns en gammal färdväg och flertalet utpekade boplatser (Riksantikvarieämbetet, 2021). Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen.

Två nyckelbiotoper ligger precis i anslutning till planområdet, en lövskogslund öster om-, och en hagmark väster om området (Skogsstyrelsen, 2012).

Väster och norr om området finns även ytor som omfattas av Länsstyrelsens avgränsning av värdefulla ädellövskogsobjekt och särskilt skyddsvärda träd (Länsstyrelsen, 2018).

Varken nyckelbiotoper eller Länsstyrelsens utpekade ädellövskogsbiotoper ger någon skyddsstatus.

Figur 2. Ett urval av kända underlag (vattenystem och observationer från artportalen visas ej).

2. Resultat

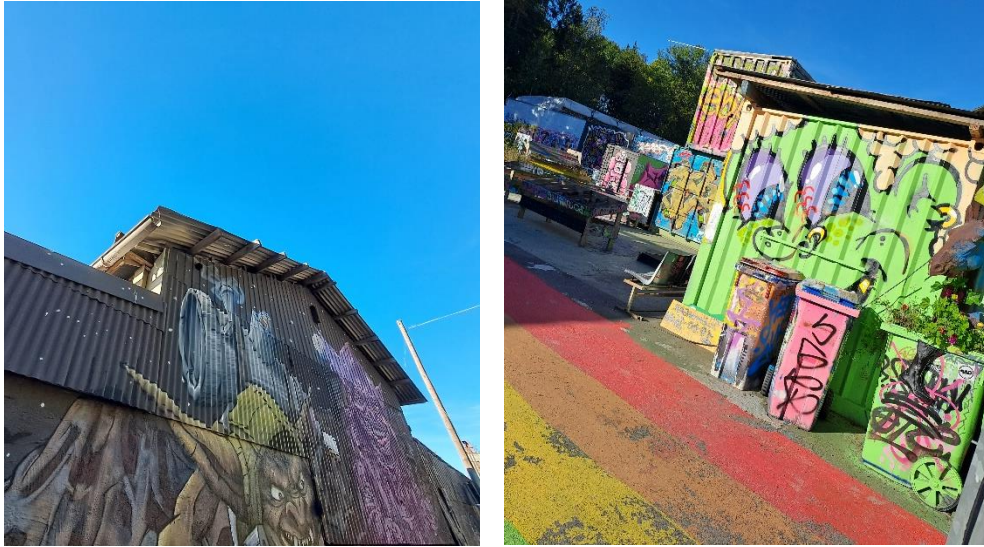
Nedan ges en kort sammanfattning av fältbesöket 2025 samt en sammanställning av befintliga utredningar och inventeringar som har legat till grund för rekommendationerna i ekologiutredningen. De underlag som har använts och vars resultat presenteras nedan är:

- Fältbesök 2025
- NVI Södra Snösåtra Stockholms stad inför marksaneringsprojekt 2024 inklusive;
- Groddjursinventering 2024 och
- Fågelinventering 2024
- Naturvärdesinventering inför planerad bebyggelse i Snösåtra, Rågsved 2014
- Hagsåtra och Rågsved Ekologiutredning inklusive naturvärdesinventering 2017
- Fågelinventering och artskyddsrisikanalys inför marksanering i delar av Rågsveds naturreservat, Stockholms stad, 2022
- Förstudie artskydd Snösåtra inom Rågsveds Naturreservat 2024
- Ekologiutredning för projekt Bjursåtragatan Rågsved Stockholms stad 2025
- Teodoliten Ekologiutredning 2022 inklusive habitatnätverken för groddjur, fladdermöss, ädellöv och barrskog
- Fladdermusinventering 2014
- Insektsinventering 2022
- Skötselplan Rågsveds NR

2.1 Fältbesök 2025

Under fältbesöket i september 2025 undersöktes om det fanns möjliga boplatser för fladdermöss och övervintringsmöjligheter för groddjur inom detaljplaneområdet. Även träd i anslutning till detaljplanen inventerades okulärt, dvs, de mättes inte in. Förekomst av invasiva växtarter registrerades också. Precis utanför detaljplanegränsen fanns flertalet naturvärdesträd och särskilt skyddade träd av trädslagen ek, tall, asp och al (Figur 2). Flertalet högstubbar fanns även mellan planområdets norra gräns intill koloniområdet, dessa har dock inte registrerats och visas därför inte på kartan i Figur 5. Flera träd var möjliga jätteträd och vissa träd hade bohål. Dessa träd kan potentiellt vara boplatser för både fladdermöss och fåglar och är viktiga för insektsfaunan.

Även inom detaljplaneområdet fanns strukturer med springor, glipor och öppningar i och intill byggnader och murar, som kan vara potentiella boplatser för fladdermöss (i princip varje byggnad och samtliga murar mot reservatet som inte är upplysta kvällstid) (Figur 3). Inom och precis intill planområdet fanns även potentiella övervintringsmöjligheter för groddjur i form av olika högar med sand, bråte, jord, löv och sten (Figur 4). Invasiva växtarter i form av kanadensiskt gullris hittades även inom och precis i utkant av området (Figur 18).

Figur 3. Exempel på öppna glipor mellan tak och plåtfasad där fladdermöss kan ta sig in.

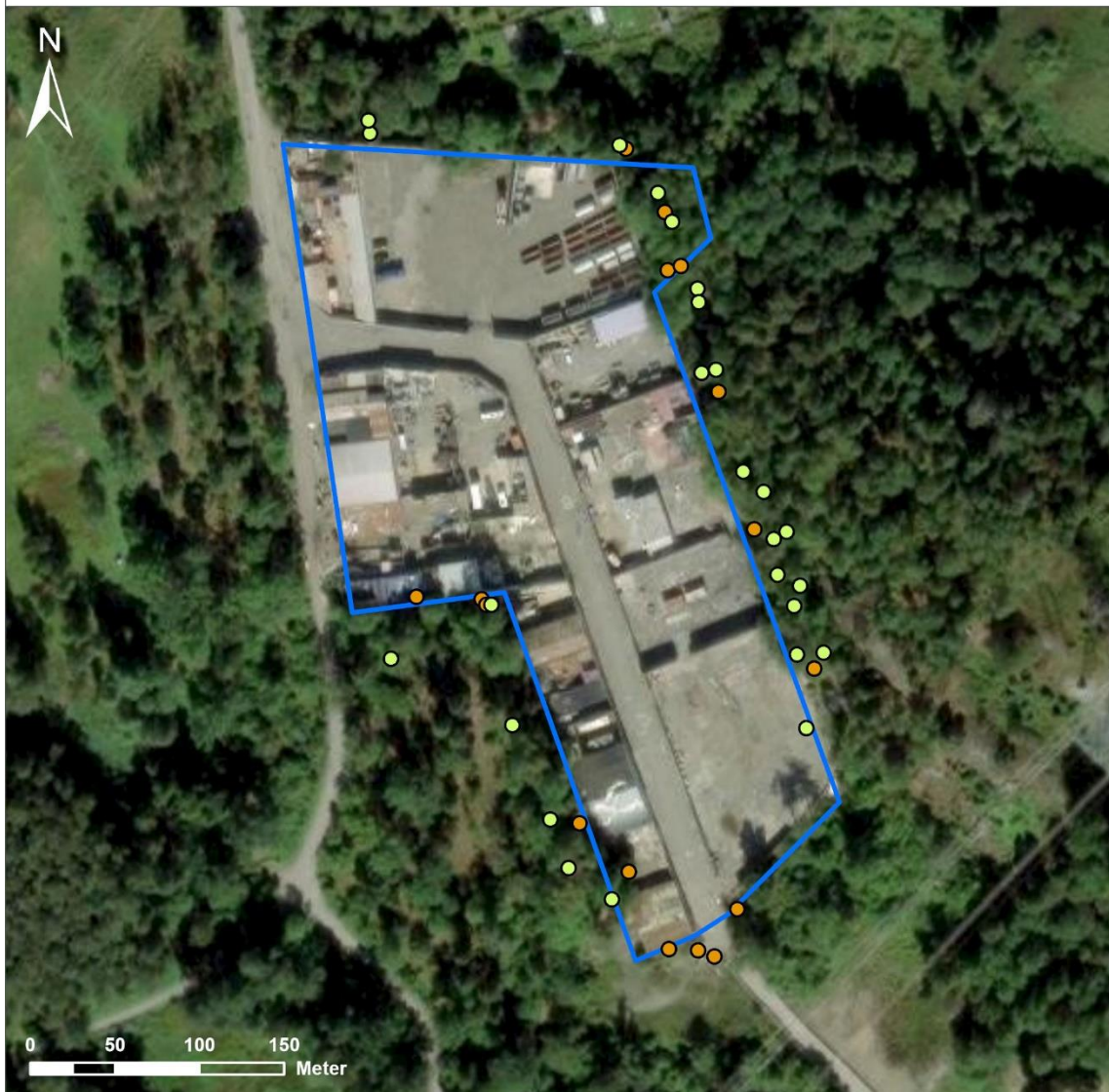

Figur 4. Exempel på högar med sten, skräp och löv som kan fungera som övervintringsmiljö för groddjur.

Fältbesök september 2025

- Detaljplaneområde
- Urval av naturvärdesträd och särskilt skyddsvärda träd (ej inmätta)
- Möjlig övervintring groddjur (stenhögar, högar med död ved, jordhögar, högar med bråte etc)

Kartproduktion: Calluna AB 2025-11-03 Koordinatsystem: WGS 1984 Web Mercator Auxiliary Sphere Copyright bakgrundskarta: Microsoft, Vantor

Figur 5. Träd och möjliga övervintringsplatser för groddjur som registrerades under fältbesök 2025. Egenskaper som utmärker särskilt skyddsvärda träd har inte kartlagts i detalj.

2.2 Sammanställning av tidigare naturvärdesinventeringar

Inför bildandet av Rågsveds naturreservat genomförde Calluna en naturvärdesinventering detaljnivå medel för Hagsätra och Rågsved 2016 (Hebert, m.fl., 2017). Underlaget är idag en del av Rågsveds naturreservats skötselplan. Analysområdet för projektet Norra Snösätra täcker in biotop 178, 155, 175 (Figur 6) en sammanfattning av värdena inom dessa biotoper ges nedan.

Naturvärdesobjekt 155 – Trädbärande hage

Klass 1 – Högsta naturvärde

Trädbärande hage på bergig mark med många gamla tallar och ekar, flera med pansarbark eller grov bark och vidkronig form. Rödlistade arter som talticka (NT), ekticka (NT) och stekelbock (NT) förekommer, liksom signalarter knutna till hassel och lundmiljöer. Fältskiktet innehåller både hävdgynnade arter (t.ex. gökärt, prästkrage) och lundarter (blåsippa, vätteros). Området är en nyckelbiotop (N1162-2012) och motsvarar Natura 2000-naturtypen *trädklädd betesmark (9070)*. Sammantaget har området mycket höga naturvärden kopplade till gamla träd, kontinuitet och artrik flora.

Naturvärdesobjekt 175 – Talldunge

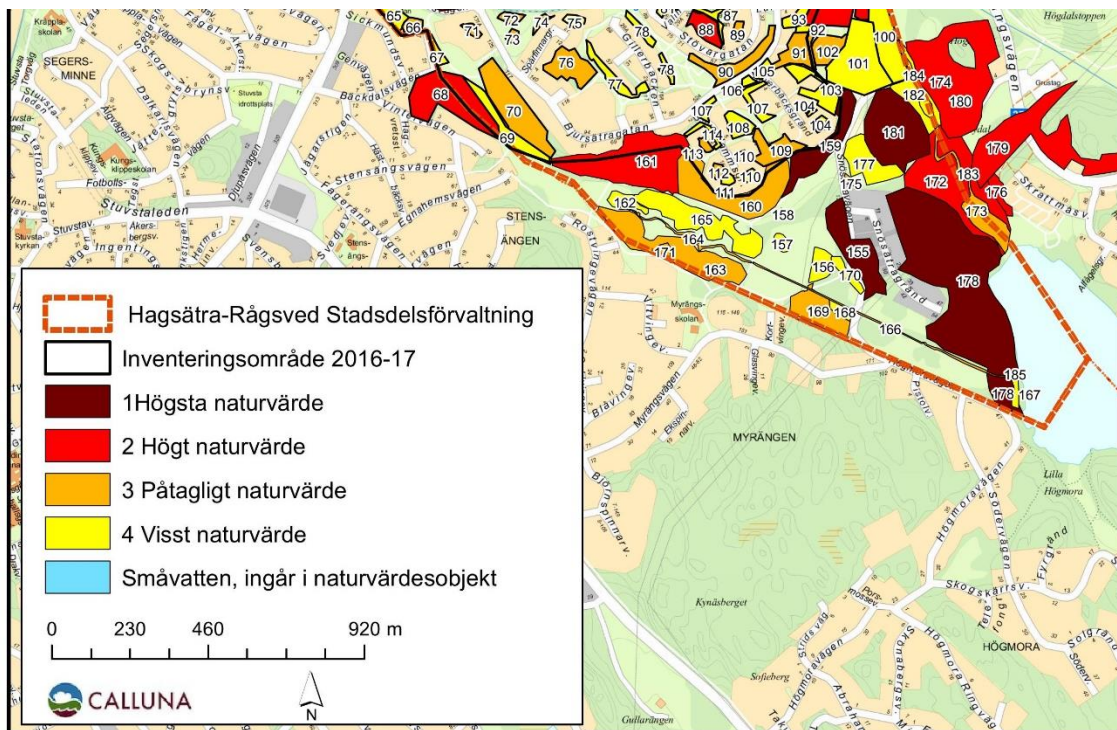
Klass 3 – Påtagligt naturvärde

Tallbevuxen gräsmark i anslutning till bebyggelse med grova tallar (6–7 dm i diameter). I buskskiktet finns lövsly och hassel, fältskiktet domineras av vitsippa. På en av tallarna har spår av den rödlistade reliktboken (NT) noterats, vilket indikerar naturvärden knutna till gamla, solexponerade tallar. Död ved förekommer sparsamt. Området bedöms ha påtagliga värden som livsmiljö för tallberoende arter.

Naturvärdesobjekt 178 – Blandskog

Klass 1 – Högsta naturvärde

Mycket värdefull blandskog med grova ekar och lind i låglänta delar, tall på hållmarker och gran mot sjön. Rikligt med hassel och inslag av död ved. Ett stort antal naturvårdsarter förekommer, bland annat flera rödlistade arter knutna till gamla ekar (ekticka NT), tall (talticka NT, blomkålssvamp) och död ved (koralltaggsvamp NT, kandelabersvamp NT, ullticka NT). Även mindre hackspett (NT) har påträffats. Området är en nyckelbiotop (N1151-2012) och motsvarar Natura 2000-naturtypen näringsrik ekskog (9160). Området har mycket höga naturvärden kopplade till träd- och skogskontinuitet samt artrikedom.

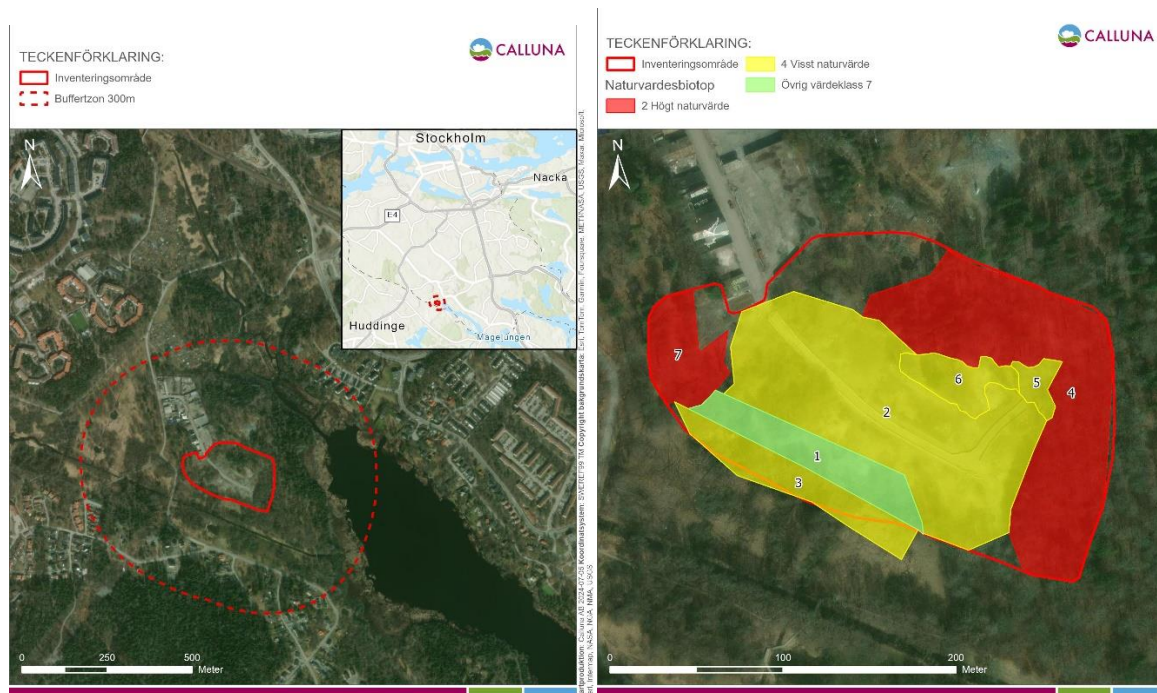
Figur 6. NVI Rågsved Hagsätra 2016-2017.

Inför marksaneringsprojekt i Södra Snösätra genomförde Calluna även en naturvärdesinventering 2024 på detaljnivå naturvärdesklass 1–4 (Figur 7) inklusive värdeelement, särskilt skyddsvärda träd och

naturvärdesträd, förekomst av fågel och groddjur samt livsmiljöer för fridlysta arter (Hebert, 2024). De södra delarna av Snösätra Norra industriområde som inventerades ingår detta projekts analysområde.

Inventeringsområdet består av en mosaik av öppna marker, tidigare verksamhetsytor samt inslag av träd- och buskridåer. De öppna ytorna (objekt 1, 2 och 6) präglas av grusiga och störda markförhållanden, med förekomst av invasiva arter som kanadensiskt gullris. Vegetationen är gles men rymmer vissa inslag av blomrika partier med exempelvis blåeld, klöverarter och andra ängsarter. Objekt 5 utgör en brynmiljö mellan öppen mark och skog, men naturvärdet är något påverkat av invasiva arter och skräp. Objekt 3 är en enklare trädridå med sälg, björk och vide längs ett dike.

De mest värdefulla delarna finns i objekt 4 och 7. Objekt 4 utgör en varierad ädellövskog med gott om grova ekar och hassel i buskskiktet. Här finns en rik flora som indikerar ostörda och näringsrika förhållanden, såsom blåsippra, tandrot och lundgröe. Död ved förekommer spritt och förstärker naturvärdena, liksom förekomsten av biotopförstärkande åtgärder. Objekt 7 ligger i anslutning till Norra Snösätra och innehåller tre särskilt skyddsvärda ekar, varav en har blåst omkull och bildar en grov låga med höga naturvärden. Området har också yngre ekar och hassel, samt inslag av död ved.

Figur 7. Naturvärdesinventering med naturvärdesbiotoper utförd 2024. Det tidigare inventeringsområdet ligger precis sydöst intill planområdet Norra Snösätra..

2.3 Sammanställning av tidigare fördjupade artinventeringar

2.3.1. Groddjur

I samband med utförd NVI i Södra Snösätra inventerades även groddjur under 2024. I april 2024 observerades en juvenil mindre vattensalamander i Södra Snösätra (Tabell 1; Figur 8). Den hittades på ruderatmark¹ i västra delen av inventeringsområdet och vandrade mot väst. På Snösättravägen observerades ett flertal mindre vattensalamandrar som vandrade från skogen öster om vägen mot väst. Vanlig padda observerades på gång- och cykelvägen cirka 200–250 meter från inventeringsområdet.

¹ Ruderatmark är öppen mark som har påverkats, eller fortfarande påverkas av mänsklig verksamhet.

Vid inventeringen juni 2024 observerades inga groddjur.

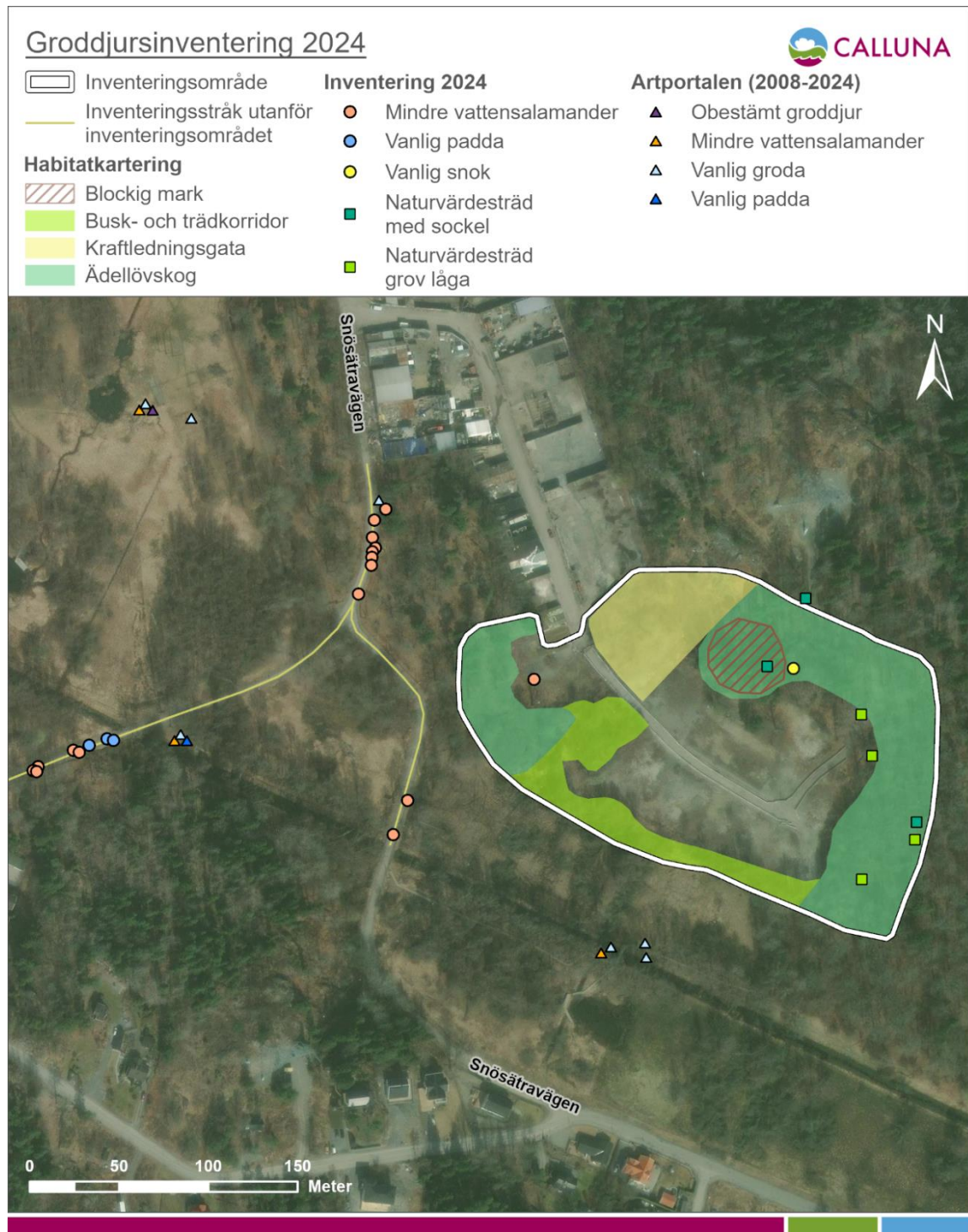
Tabell 1. Resultat groddjursinventering 2024.

Datum	Artfynd	Plats
9 april 2024	Juvenil mindre vattensalamander	Inom inventeringsområde
9 april 2024	Flertal mindre vattensalamander, olika ålder och kön	Snösättravägen
9 april 2024	Vanlig padda	Gång- och cykelvägen, ca 200-250 m från inventeringsområdet
18 juni 2024	Inga groddjur påträffades	

Kräldjur

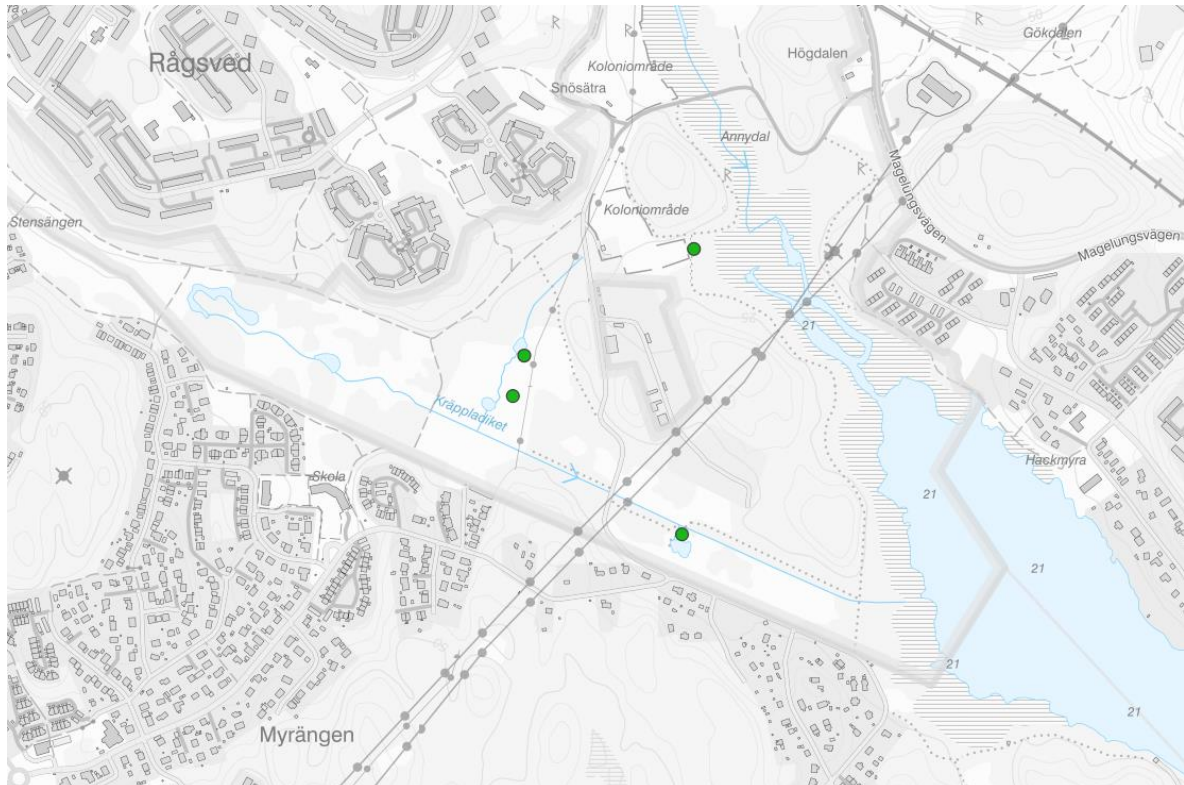
Vid naturvärdesinventeringen i juni 2024 noterades en snok inom inventeringsområdet (Figur 8). Den upptäcktes norr om saneringsytan i kanten av skogen. Inom naturreservatet har snok även rapporterats tidigare och den platsen ligger ganska långt utanför Snösätra Norra, i riktning västerut.

Habitat för kräldjur liknar landhabitat för groddjur i området. Kraftledningsgatan och trädmiljöerna fungerar för födosök och blocksamlingen för fortplantning, skydd och övervintring. Kräldjur kan dock finnas i mer torrare miljöer än groddjur.

Figur 8. Groddjursinventering 2024.

Flera dammar för groddjur har anlagts inom Rågsveds naturreservat. Trots en brant topografi öster om detaljplaneområdet är det möjligt att det rör sig groddjur även norr om detaljplaneområdet.

Figur 9. Anlagda groddjursdammar (markerade med grön cirkel) i Rågsveds naturreservat (Miljöförvaltningen, 2024).

2.3.2. Fladdermöss

Inventering 2014

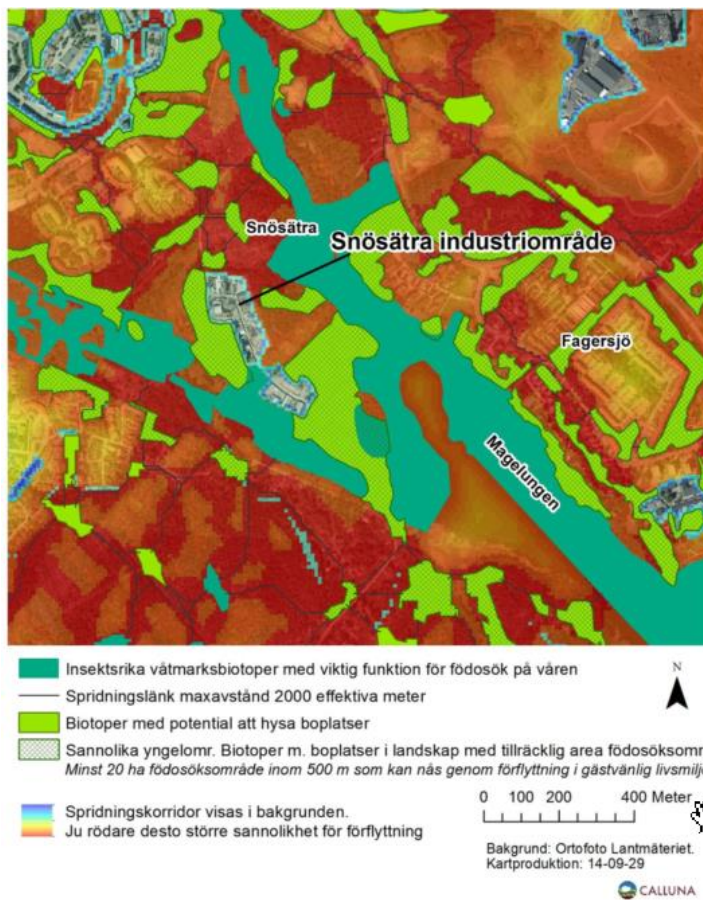
En fladdermusinventering i området gjordes senast 2014 i samband med Stockholms stad arbetade med att ta fram en detaljplan för Snösätra. Metod och utförliga resultat redovisas i sin helhet i rapporten Fladdermusinventering inför planerad bebyggelse i Snösätra, Rågsved (Björklind, 2014).

Sex fladdermusarter observerades vid inventeringen (Tabell 2). Slutsatsen som dras i inventeringsrapporten är att det inte är någon anmärkningsvärt hög aktivitet av fladdermöss i området, men att det innehåller ett flertal positiva förutsättningar för fladdermöss. Området bedöms inte vara artfattigt men inte heller speciellt artrikt.

I samband med uppdraget gjordes även landskapsanalyser för fladdermus (Figur 11). De visar att inventeringsområdet i Figur 10, som sammanfaller med gränsen för Rågsveds naturreservat, gränsar till ett insektsrikt område i syd och sydväst (viktigt för födosök vår och försommar (Björklind, 2014). I öster gränsar inventeringsområdet i Figur 10 till biotoper som bedöms kunna hysa boplatser för fladdermöss och som även utgör sannolika yngelområden (Figur 18).

Figur 10. Inventeringsområde (blå linje) för fladdermöss 2014.

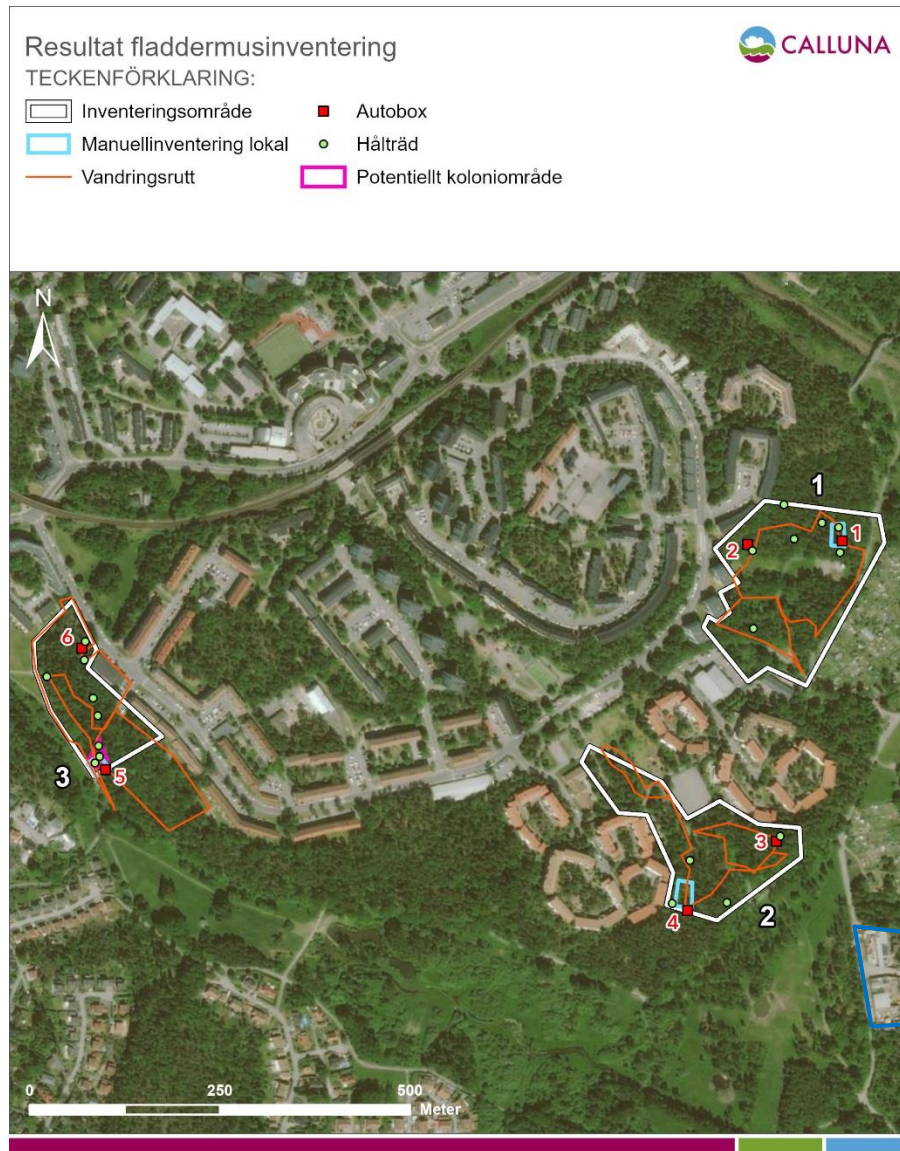

Figur 11. Analys av ekologisk nätverk för fladdermus (Björklind, 2014). Analysen är en modell av verkligheten och den värderar framför allt naturliga biotoper som boplatser.

Inventering 2022 – Bjursätragatan

Under 2022 gjorde Calluna en fladdermusinventering åt Stockholm stad i samband med en Ekologiutredning för projekt Bjursätragatan (Hebert, m.fl., 2024). Inventeringen ligger utanför reservatet i norr men två av autoboxarna (som mäter fladdermusaktivitet) satt nära reservatsgränsen och resultaten kan bidra med information till den här utredningen (Figur 12).

Figur 12. Fladdermusinventering projekt Bjursätragatan, Stockholms stad 2022. Norra Snösätra syns i sydöst i kartan inringat i blått.

Även vid den här inventeringen observerades sex arter av fladdermus. De är nordfladdermus, större brunfladdermus, dvärgpipistrell, trollpipistrell, vattenfladdermus och mustasch-/taigafladdermus. Två av dem bedöms ha aktivitet i reservatets norra del varav arten nordfladdermus hade stor aktivitet där. De påträffade arterna redovisas i Tabell 2.

Tabell 2. Inventeringsresultat 2014 samt 2022. Grön fyllning anger att arten kan vara aktuell i utredningsområdet.

Art	Kommentar från inventeringen 2014	Resultat från inventeringen 2022
Mustaschfladdermus/ Taigafladdermus	En av områdets vanligaste fladdermusarter	Påträffad strax norr om naturreservatet
Vattenfladdermus	Ej noterad i inventeringen men finns vid Magelungen.	Påträffad strax norr om naturreservatet
Fransfladdermus	Osäker artbestämning	Ej påträffad
Nordfladdermus	En av naturreservatets vanligaste fladdermusarter	Stor aktivitet vid autobox 4 som ligger i norra delen av naturreservatet
Dvärgpipistrell	En av naturreservatets vanligaste fladdermusarter	Aktivitet i autobox 4 som ligger i norra delen av naturreservatet
Brunlångöra	Noterades i blandskogen i områdets östra del.	Ej påträffad.
Större brunfladdermus	Osäkert om bofast i området. Ovanlig här. Rör sig över stora områden.	Påträffad men strax norr om naturreservatet.
Gråskimlig fladdermus	Osäkert om bofast i området. Observerades i augusti vid öppna våtmarker i södra delen av naturreservatet, men även från andra delar av reservatet.	Ej påträffad.
Trollpipistrell	Ej påträffad.	Påträffad men strax norr om naturreservatet.

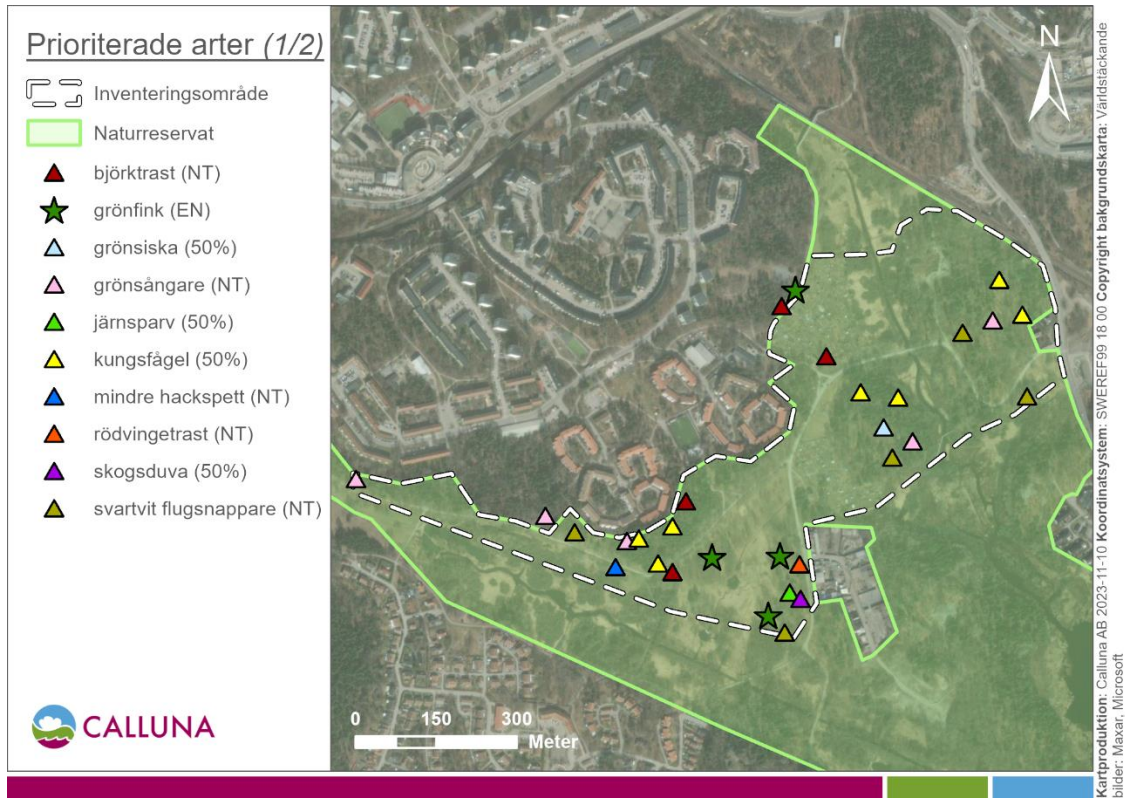
2.3.3. Fåglar

Under 2022 inventerade Calluna häckfågel i stora delar av Rågsveds naturreservat (Figur 13; Figur 14). Under våren 2024 utfördes även kompletterande häckfågelinventering och nattsångarinventering i Södra Snösättra (Figur 15).

Under inventeringen 2022 bedömdes det att 57 arter häckar (kriterier från möjlig till säker häckning) inom eller i nära anslutning till naturreservatet dvs. om fåglar använder inventeringsområdet för t.ex. födosökande, reviret överlappar där (Sahlin, 2022).

Av de 57 arterna uppfyller 21 minst ett kriterium för att de ska prioriteras inom artskyddet, d.v.s. antingen fågelarter som är rödlistade, har en starkt minskande trend på minst 50 % mellan 1980 och 2018 eller fågelarter som är markerade med B i artskyddsförordningens bilaga 1, där det kan vara aktuellt att göra en bedömning från fall till fall om artens population kan påverkas negativt (Naturvårdsverket; Skogsstyrelsen, 2023). De inventerade fågelarternas rödlistning Nära hotad (NT), Sårbar (VU), Starkt hotad (EN) visas i Figur 13 och Figur 14. Naturvårdsverket rekommenderar även att prioritet ges till fågelarter som har haft en populationsminskning på minst 50 % mellan 1980 och 2018. Även detta visas i Figur 13 och 14.

Resultatet från inventeringen är förväntade arter för naturmiljön som planprojektet Södra Snösättra är beläget vid, en art som stack ut, vilken är mer tillfälligt förekommande var halsbandsflugsnappare (upptagen i bilaga 1 till Fågeldirektivet).

Figur 13. Prioriterade arter från inventering 2022. Rödlästning visas inom parantes.

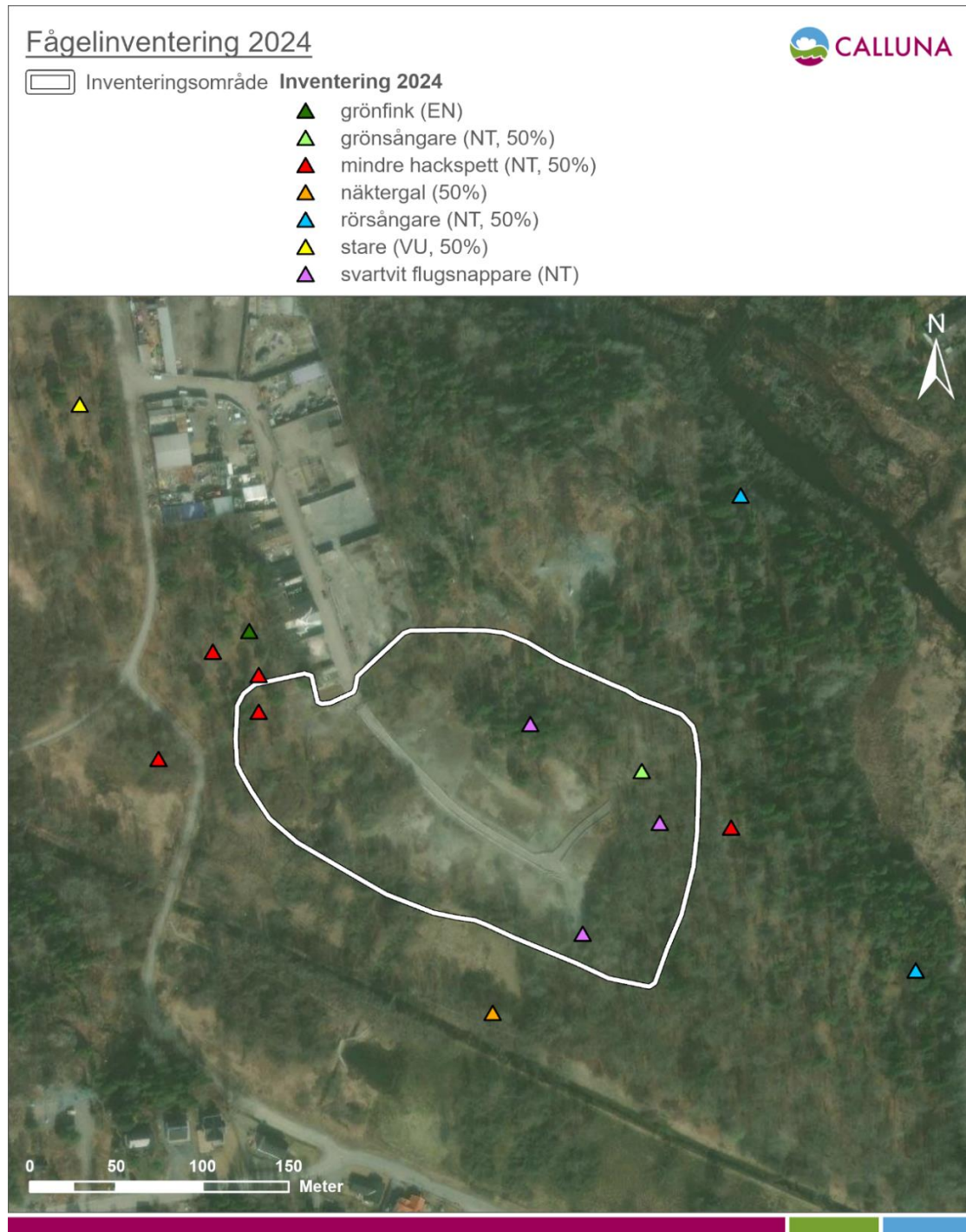

Figur 14. Prioriterade arter från inventering 2022. Rödlästning visas inom parantes.

Under inventeringen 2024 bedömdes det att 17 arter häckar (kriterier från möjlig till säker häckning) inom eller i nära anslutning till naturreservatet (Figur 15) d.v.s. om fåglar använder inventeringsområdet för t.ex. födosökande eller om reviret överlappar där. Två arter bedömdes häcka långt ifrån området (Hebert, 2024).

Sex av de 19 arterna uppfyller minst ett kriterium för att de ska prioriteras inom artskyddet, och det kan vara aktuellt att göra en bedömning från fall till fall om artens population kan påverkas negativt (Naturvårdsverket; Skogsstyrelsen, 2023).

Figur 15. Resultat från fågelinventering 2024. Endast fågelarter som rekommenderas att prioritera för bedömning av artskydd i utredningen från 2024 redovisas. Rödlisting visas inom parantes.

2.3.4. Insekter

Under 2022 genomförde Calluna AB en insektsinventering i Rågsveds naturreservat (Figur 16). Inventeringen fokuserade på vedlevande insekter som främst är knutna till trädslagen ek och tall, men även lind och asp (Falk, 2023).

Från tio fönsterfällor och en mulmfälla kunde totalt 251 arter och 1306 småkrypsindivider artbestämmas. Av dessa var 187 arter skalbaggar (1 120 individer), sju arter skinnbaggar (13 individer), 42 arter steklar (126 individer), nio arter tvåvingar (19 individer), två arter fjärilar (17 individer) och fyra arter klokrypore (fyra individer). Totalt noterades 10 rödlistade arter under insektsinventeringen (Tabell 3). Av dessa är sju arter rödlistade som nära hotad (NT), två som sårbar (VU) och en som starkt hotad (EN). Ytterligare 32 arter som anses vara bra naturvårdsarter eller som är nya fynd för provinsen påträffades också (Tabell 4). För fullständig artlista se rapport (Falk, 2023).

Figur 16. Inventeringsområde och fönsterfällorinsektsinventering 2022.

Tabell 3. Rödlistade arter påträffade i Rågsveds naturreservat. Rödlistning enligt senaste rödlista, Artdatabanken (2020). Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (Artdatabanken), om inte annat anges.

Art	Rödlistning	Plats/platser	Biologi
Skalbaggar			
Brokig barksvartbagge <i>Corticus fasciatus</i>	Sårbar (VU)	Fälla 6 (tall)	Larvutvecklingen sker i gångar av andra vedinsekter, främst på barkfria partier av gamla ekar, där gångar av skeppsvarvsflugor verkar vara viktiga. I gångarna lever larver och fullbildade skalbaggar troligen som saprofager och svampätare. De fullbildade skalbaggar kan se springa omkring på stammarna under soliga dagar.

Ekmulmbagge <i>Pentaptyllus testaceus</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 9 (ek)	Larvutvecklingen sker främst i fuktig, rödmurken ekved, men arten är också känd från bok och i vedsvampar, bland annat gamla fruktkroppar av svavelticka.
<i>Euryusa sinuata</i> (en småkortvinge)	Sårbar (VU)	Fälla 4 (ek)	Arten är knuten till gamla lövträd där den förekommer under bark eller i håligheter. Den verkar leva i anslutning till bon av brun trämyra <i>Lasius brunneus</i> .
Gulbent kamklobagge <i>Allecula morio</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 10 (tall)	Larvutvecklingen sker i mycelhaltig ved i grova träd, främst ek, men även bok, lind, lönn och asp. De fullbildade skalbaggarna kan nattetid ses krypa på stammar av grova träd.
Matt blombagge <i>Ischnomera cinerascens</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 10 (tall)	Larvutvecklingen sker i vitrotad ved i anslutning till stamhåligheter och kvistsår på levande ädellövträd, främst alm, lönn, lind och ek. Den fullbildade skalbaggen besöker blommor.
Mindre svampklobagge <i>Mycetochara humeralis</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 6 (tall)	Larvutvecklingen sker i mycelhaltig, murken ved i ihåliga träd eller i grova, döda träd, främst ask, björk, ek och lind.
Plattad lövvedborre <i>Xyleborus monographus</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 2 (tall); 3 (ek) 6 (tall); 7 (tall); 8 (ek); 9 (ek)	Larvutvecklingen sker i grova, nyligen döda, liggande eller stående stammar av främst ek. Arten är också känd från ekstubbar. Arten påträffas ofta tillsammans med ekbarkbagge <i>Dryocoetes villosus</i> .
Ragghornig kamklobagge <i>Hymenophorus avajewi</i>	Starkt hotad (EN)	Fälla 10 (tall)	En mycket sällsynt art som är knuten till tall. Larven lever i mulm eller i gammalt gnagmjöl efter skalbaggs-larver.
Skeppsvarvsfluga <i>Lymexylon navale</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 8 (ek)	Larvutvecklingen sker i solexponerad, hård ved i barklösa delar av stående, döda eller levande ekar. De fullbildade skalbaggarna flyger omkring i varmt väder och kan då ses springa omkring på veden.
Klokrypare			
Hålträdsklokrypare <i>Anthrenochernes stellae</i>	Nära hotad (NT)	Fälla 8 (ek)	Ett litet spindeldjur som lever som rovdjur i mulm i stam- och grenhåligheter i äldre lövträd, bl.a. bok, lind, ek och asp. Fynd görs ibland i anslutning till djurbon i träden t.ex. bon för fåglar, getingar bin och myror. Arten hittas i många olika miljöer som slutna skogar, parker och trädbärande betesmarker, samtliga fall i miljöer med lång trädkontinuitet. Klokrypare sprider sig genom foresi, d.v.s. genom att lifta med flygande insekter.

Tabell 4. Övriga intressanta arter påträffade i Rågsveds naturreservat. Tidigare rödlistade arter med senaste årtal för rödlistning i parentes, enligt Ehnström et al. (1993), Gärdenfors (2000, 2005, 2010) och Artdatabanken (2015). Även i övrigt intressanta fynd visas i tabellen. Information om biologi enligt respektive arts artfaktablad i den digitala rödlistan (Artdatabanken), om inte annat anges. De arter som tidigare varit rödlistade används här som en sorts signalarter.

Art	Tidigare rödlistning	Plats/platser	Biologi
Skalbaggar			
Albarksvartbagge <i>Scaphidema metallicum</i>	(2000)	Fälla 4 (ek)	Larvutvecklingen sker i svampig bark av olika lövträd, mest ved som ligger på marken och grenar på stående träd. I södra Sverige hittas arten främst på bok, längre norrut på främst klibbal och gråal, oftast på fuktiga, skuggiga ställen.
Avlång flatbagge <i>Grynocharis oblonga</i>	(2000)	Fälla 6 (tall)	Larvutvecklingen sker i vitrötad, mycelhaltig ved av flera trädslag, främst ek, alm, lind och ask, men även tall.
Bandad albrunbagge <i>Abdera flexuosa</i>	(2000)	Fälla 9 (ek)	Larvutvecklingen sker främst i alticka på klibbal och gråal.
<i>Cryptarcha undata</i> (en glansbagge)	(2000)	Fälla 8 (ek); 9 (ek); 10 (tall)	Larvutvecklingen sker i anslutning till fuktig bark vid utflytande sav, främst på ek, sällan på andra trädslag.
<i>Cryptophagus populi</i> (en fuktbagge)	(1993)	Fälla 5 (lind)	Påträffas i skog och annan trädklädd mark, och där knuten till bon av honungsbin och getingar, även i bikupor.
<i>Cryptophagus quercinus</i> (en fuktbagge)	(2010)	Mulmfälla 1 (ek)	Biologin för denna art är dåligt känd, men arten påträffas främst i ihåliga träd, främst ek och asp, men även andra löv- och barrträd.
Ekbarkborre <i>Dryocoetes villosus</i>	(2000)	Fälla 3 (ek); 9 (ek)	Larvutvecklingen sker i nydöd, tjock bark av ek, oftast vid basen av stående träd, men även i stamdelar som ligger på marken.
<i>Hylis olexai</i> (en halvknäppare)	(2000)	Fälla 6 (tall); 9 (ek)	Larven utvecklas i grov brunrötad lövträdsved, exempelvis bok och björk.
<i>Ipidea binotata</i> (en glansbagge)	(2010)	Fälla 6 (tall)	Larvutvecklingen sker i anslutning till vedsvampar under bark på döda träd, i Sverige främst stubbar och lågor av gran med klibbticka. Fynd finns även från tall, björk, asp och bok. Arten gynnas av att träd dör i samband med skogsbränder.
Ljusfläckig vedsvampbagge <i>Mycetophagus piceus</i>	(2000)	Fälla 3 (ek); 6 (tall); 9 (ek)	Arten påträffas främst under bark och i ved i gamla, grova, rötskadade ekar med angrepp av svavelticka, men också i bok med fnösktickor,
Mörk ögonbagge <i>Euglenes oculus</i>	(2000)	Fälla 6 (tall); 8 (ek); 9 (ek); 10 (tall)	Larvutvecklingen sker i brunrötad ved av lövträd, främst gamla, ihåliga ekar.
Paromalus parallelepipedus	(2000)	Fälla 6 (tall)	Arten lever som rovdjur under bark och i gångarna av vedlevande insekter, främst

(en stumpbagge)			barkborrar. Arten lever främst på barrträd, mer sällan på lövträd.
<i>Plegaderus caesus</i> (en stumpbagge)	(2000)	Fälla 4 (ek); 5 (lind)	Lever som rovdjur under bark, i murken ved och i hålträd av olika trädslag, kanske främst ek och asp.
<i>Prionocyphon serricornis</i> (en mjukbagge)	(2000)	Fälla 4 (ek); 5 (lind)	Arten utvecklas i stam- och grenhåligheter fyllda med regnvatten och multnande löv, exempelvis på bok, ek och alm.
<i>Pseudocistela ceramoides</i> (en kamklobagge)	(1993)	Fälla 4 (ek); 5 (lind)	Larvutvecklingen sker i brunrötad ved av olika lövträd, bland annat ek och klippal, men även tall. De fullbildade skalbagarna är nattdjur som ibland besöker olika blommande buskar.
<i>Scaptia testacea</i> (en ristbagge)	(2000)	Fälla 4 (ek); 8 (ek); 10 (tall)	Larvutvecklingen sker i anslutning till myrsamhällen, oftast i ihåliga ekar.
Stor vedsvampbagge <i>Mycetophagus quadripustulatus</i>	(2000)	Fälla 2 (tall)	Larvutvecklingen sker i fruktkroppar av vedsvampar och i mycelrik lövträdsved, främst fjällticka på gamla almar och askar, men även svavelticka på ek.
Större svampklobagge <i>Mycetochara axillaris</i>	(2000)	Fälla 10 (tall)	Larvutvecklingen sker i mycelhaltig ved, främst ihåliga träd av alm, bok och ek, i Norrland främst asp.
<i>Trichonyx sulcicollis</i> (en klubbhornsbagge)	(2015)	Fälla 1 (asp); 6 (tall)	Lever främst under bark och i fuktig ved i ihåliga och rötskadade lövträd, främst ek, men även t.ex. lind, poppel, alm, bok, björk och lönn. Oftast finns myrbon i trädet, t.ex. brun trämyra.
Vitnosad plattnos <i>Dissoleucas niveirostris</i>	(2000)	Fälla 5 (lind)	Arten är knuten till svampangripen lövträdsved, även av klenare dimensioner.
Steklar			
Aspvedgeting <i>Symmorphus connexus</i>	(1993)	Fälla 2 (tall)	Arten förekommer i många olika typer av skogsmark, t.ex. ekdungar, hållmarker, hyggen med högstubbar och brandfält, men även kulturlandskap. Bon byggs i gångar av vedinsekter i död ved och i vasstak. Bona provianteras med minerande larver av skalbaggar och fjärilar.
Brun trämyra <i>Lasius brunneus</i>	(1993)	Fälla 3 (ek); 4 (ek); 7 (tall)	Bon av brun trämyra påträffas oftast i solexponerade, grova ekar och lindar, ibland i andra trädslag. Bon anläggs i befintliga stamhåligheter som ofta ligger flera meter upp i stammen. Myran har ett tillbakadraget levnadssätt och visar sig sällan. De lever av bladlusekrementer och kan i jakt på sådan påträffas ganska långt från boet.
<i>Crossocerus heydeni</i> (en rovstekel)	(2000)	Fälla 10 (tall)	Biologin är dåligt känd, men bon anläggs troligen i växtstjälkar, murken ved eller insektsgångar i ved som provianteras med små flugor.

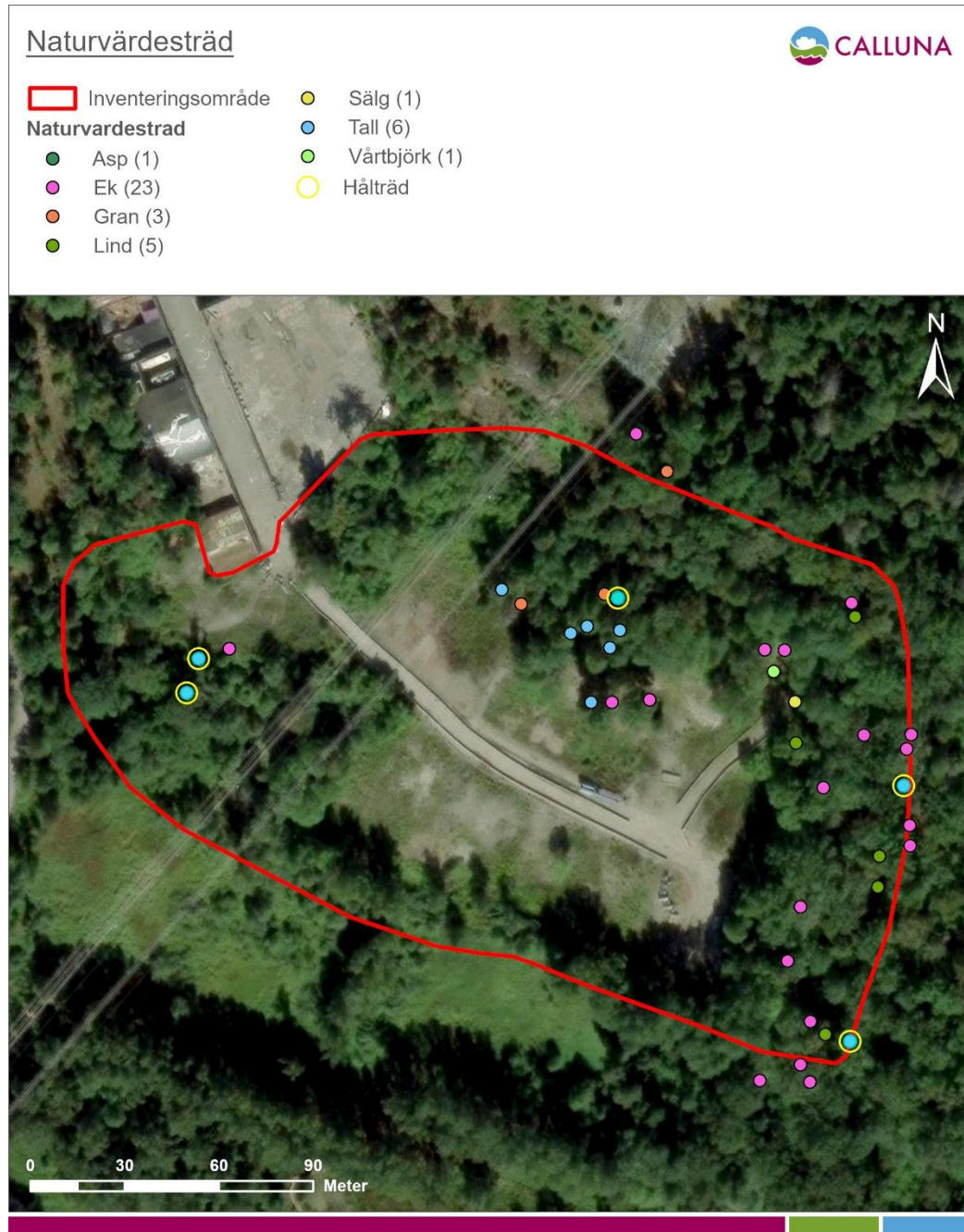

Gulnosad småsilvermunstekel <i>Crossocerus walkeri</i>	(1993)	Fälla 6 (tall); 10 (tall)	Arten förekommer i skogsmiljöer med död ved där bon anläggs i gamla insektsgångar. Dessa provianteras med dagsländor, främst av familjen Baetidae.
Takvedgeting <i>Symmorphus debilitatus</i>	(1993)	Fälla 5 (lind)	Arten förekommer i olika typer av skogsmark, till exempel skogsbryn, ekhagar och hyggen med högstubbar, men arten kan också hittas i kulturlandskap. Bon anläggs främst i håligheter i ved, men även vasstak och lerväggar i gamla kulturhus har använts. Bona provianteras med larver av minerande småfjärilar.
Västligt rödmurarbi <i>Osmia bicornis ssp. cornigera</i>	Möjlig nyfynd för Södermanland	Fälla 8 (ek)	Rödmurarbi är en vanlig art, bl.a. i trädgårdar. Vanligast är den östliga underarten. Den västliga underarten, <i>ssp. cornigera</i> , är betydligt ovanligare och på Artportalen finns bara ett fynd av denna art sedan tidigare (Frescati, 1975). Rödmurarbi påträffas främst i anslutning till bebyggelse av olika slag, t.ex. parker, trädgårdar, villaområden och gårdsmiljöer. Bon anläggs i solbelysta väggar, murar och erosionshak. Arten är troligen en av de vanligaste arterna i bihotell. Arten besöker de tidigast blommande örterna, t.ex. scilla, hyacint och tulpan. Arten är förmodligen en av de viktigaste pollinatörerna av olika fruktträd.
Tvåvingar			
Brun mulmblomfluga <i>Brachypalpus laphriformis</i>		Fälla 4 (ek); 9 (ek)	Förekommer i lövskogar med gamla träd, främst ek, bok och ask, och gärna med inslag av ihåliga eller avbrutna träd och förmultnade lågor. Larven lever i mulm och under bark på bl.a. ek.
Ekguldblomfluga <i>Ferdinandea ruficornis</i>	(2010)	Fälla 9 (ek); 10 (tall)	Förekommer i gläntor och bryn i äldre lövskogar, där den fullbildade flugan uppsöker savande träd. Larven utvecklas i savande träd och puppan har hittats vid trädens rötter.
Röd mulmblomfluga <i>Brachypalpoides lentus</i>		Fälla 4 (ek)	Arten förekommer i skogar och hagmarker med äldre träd av till exempel bok, gran, asp och ek. Den påträffas oftast på solbelysta blad av buskar och träd i gläntor och bryn. Flugan besöker en lång rad olika blommor. Larven utvecklas under bark och i murken ved av bland annat gran och bok.
Svartfotad trädbloomflug <i>Spilomyia manicata</i>	(2005)	Fälla 7 (tall)	Knuten till naturskogar där den lägger ägg i röthål och multnande ved av asp, lönn, ek och bok.
Halvvingar och skinnbaggar			
Skalbaggsstrit <i>Issus muscaeformis</i>	(2015)	Fälla 7 (tall)	Arten lever av att suga växtsafter på solexponerade ekar.
Stor aspbarbskinnbagge <i>Mezira tremulae</i>	(2000)	Fälla 9 (ek)	Både larv och fullbildad insekt lever under bark på döda eller döende, gamla aspar.

2.3.5. Värdefulla träd

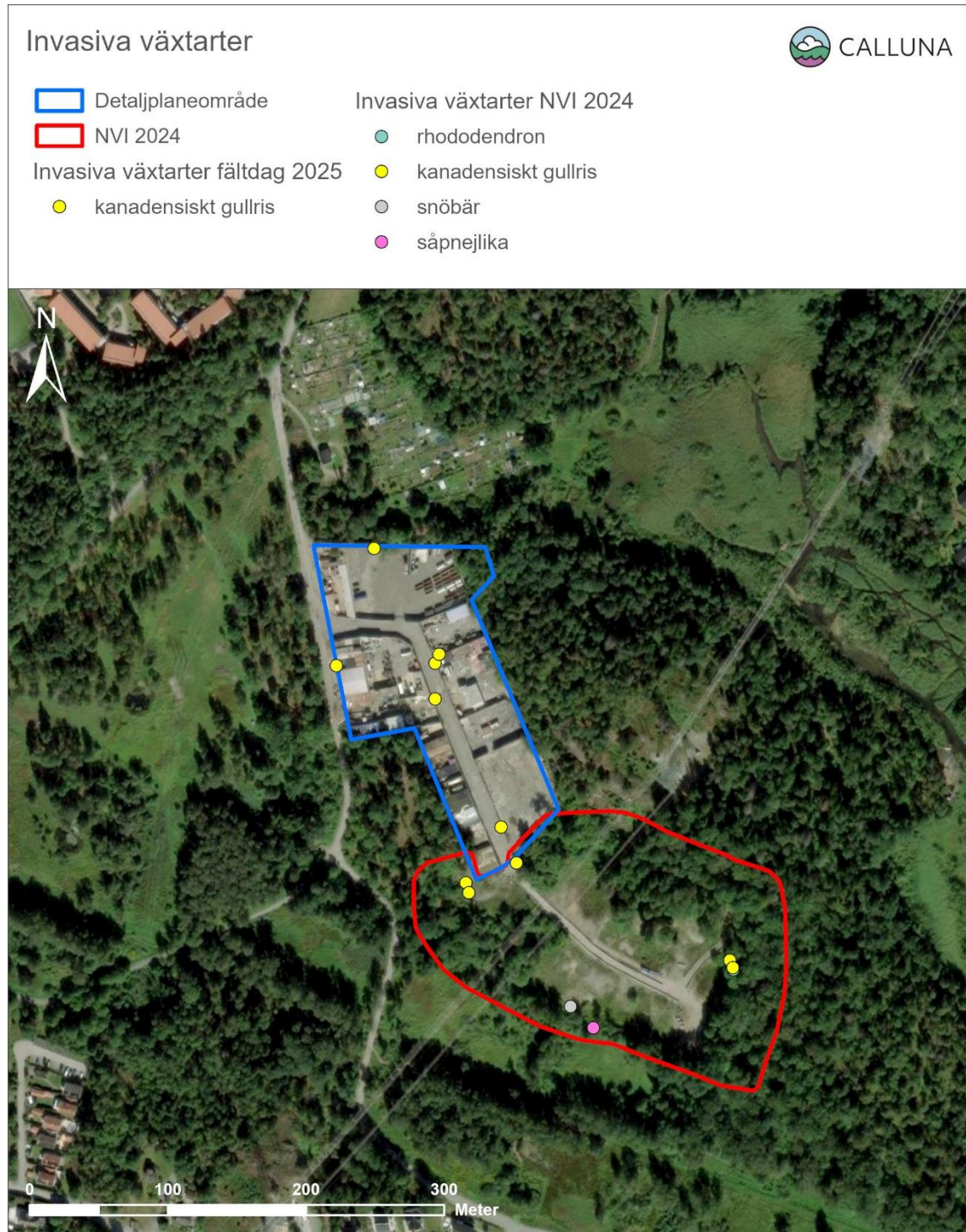
I samband med naturvärdesinventeringen i Södra Snösätra 2024 inventerades även naturvärdesträd (Figur 17). Ett 40-tal naturvärdesträd kartlades i inventeringsområdet. Av dessa var 23 ekar, sex tallar, fem lindar, tre granar och enstaka träd av asp, sälg och vårtbjörk. Fem av de identifierade träden var hålträd.

Figur 17. Identifierade naturvärdesträd i samband med NVI för Södra snösätra 2024.

2.3.6. Invasiva växter

Under naturvärdesinventeringen 2024 noterades flera invasiva växtarter. Vid ett fältbesök 2025-09-25 inom ramen för detta projekt noterades flera observationer av kanadensiskt gullris inom planområdet (Figur 18).

Figur 18. Invasiva växtarter noterade 2024 i samband med NVI och under fältbesök i detaljplanområdet 2025.

2.3.7. Habitatnätverk

Nedan presenteras befintliga analyser av habitatnätverk för groddjur, fladdermöss barrskog och ädellöv i anslutning till den planerade detaljplanen. Syftet är att visa vilka värden som finns i anslutning till detaljplanen på en mer översiktlig skala.

Miljöer för groddjur

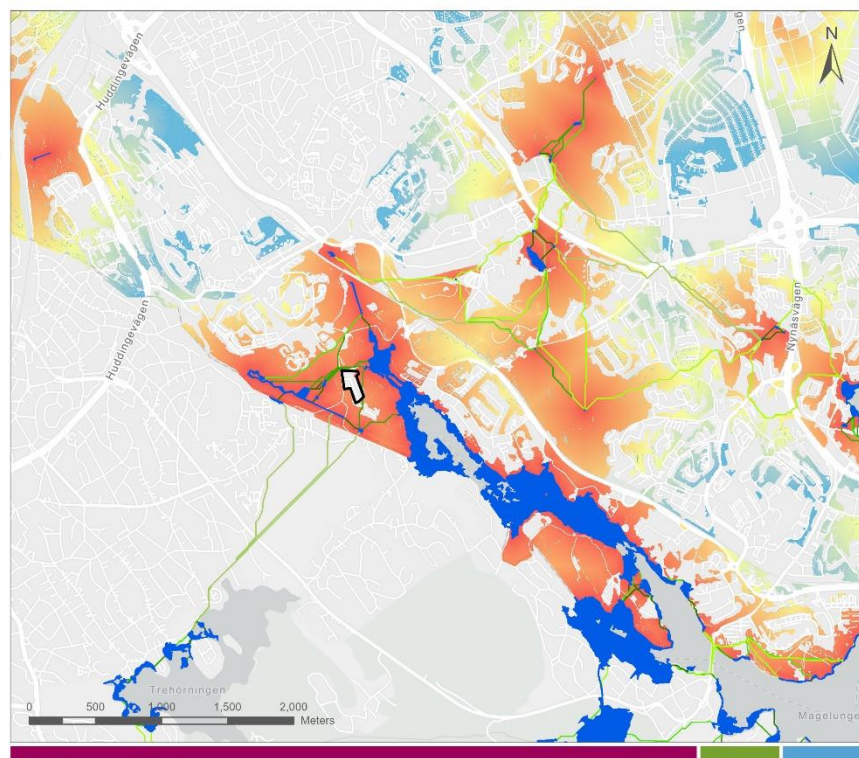
Habitatnätverket för groddjur kommer från Miljöförvaltningen (2023) och är baserat på lekvatten i Stockholm som har erhållits från Miljöförvaltningen, samt urval av lekvatten för padda vid sjöstränder, och utpekade groddjurslekvatten av Calluna samt urval av lekvatten för padda via biotopdatabasen 2019.

I södra delarna av Stockholm finns två viktiga huvudstråk med livsmiljöer. Det ena sträcker sig från det västra och mellersta delarna av Magelungen ner till Orlången och Ågestasjön. Det andra går från Dammtorpssjön i norr i Nackareservaret via Söderbysjön och vidare söderut till Ältasjön och Flaten.

Strax sydost om planområdet ligger Magelungen. Magelungen och strandzonen runt sjön ingår i det viktigaste spridningsstråket i de östra delarna av Söderort och in i Nacka. Magelungen är enligt analysen är därmed ett stort och viktigt livsmiljöområde för groddjur i söderort och det finns lekvatten strax intill planområdet (Figur 19).

Habitatnätverk groddjur - Nuläge

- TECKENFÖRKLARING:
- Planområde
  - Lekvatten alla groddjursarter
  - Lekvatten groddjur
  - Lekvatten kostnadsviktat avstånd
    - 2000 m
    - 0 m
  - Spridningslänkar max 3 km
    - ≤ 300
    - ≤ 700
    - ≤ 1300
    - ≤ 2000
    - ≤ 3000

Figur 19. Habitatnätverk för groddjur, analys från 2023.

Miljöer för fladdermöss

Habitatnätverket för fladdermöss kommer från Miljöförvaltningens habitatanalys (Miljöförvaltningen, 2023) för fladdermöss enligt metoden PREBAT (Brüsin 2019).

Planområdet ligger i direkt anslutning till ett område med mycket höga värden för fladdermöss och cirka 100 m öster om Norra Snösätra ligger ytterligare ett lite större område med mycket höga värden (Figur 20). Öster och sydost om planområdet ligger sjön Magelungen. Magelungen och framför allt dess kantzoon och omkringliggande områden är utpekade i analysen som områden med mycket höga värden. Viktiga

spridningsstråk går sedan söderut från Magelungen ner till områdena runt sjöarna Trehörningen och Orlången samt nordöst till området runt sjön Flaten.

Fladdermöss Nuläge

TECKENFÖRKLARING:

Detailplaneområde

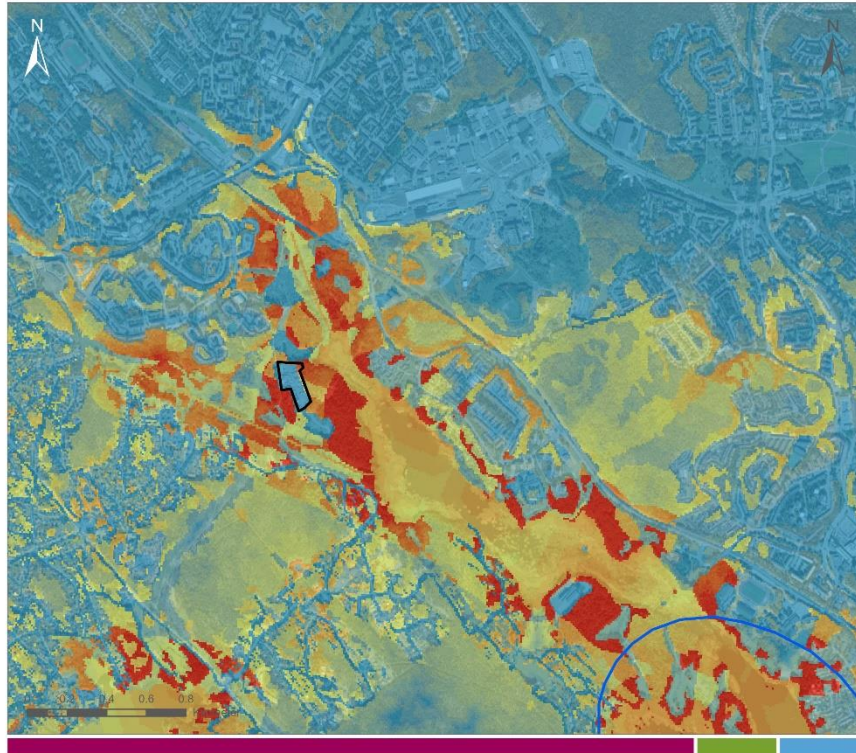
Koloni Hotspots

Fladdermushabitat index

Value

High : 25

Low : 0

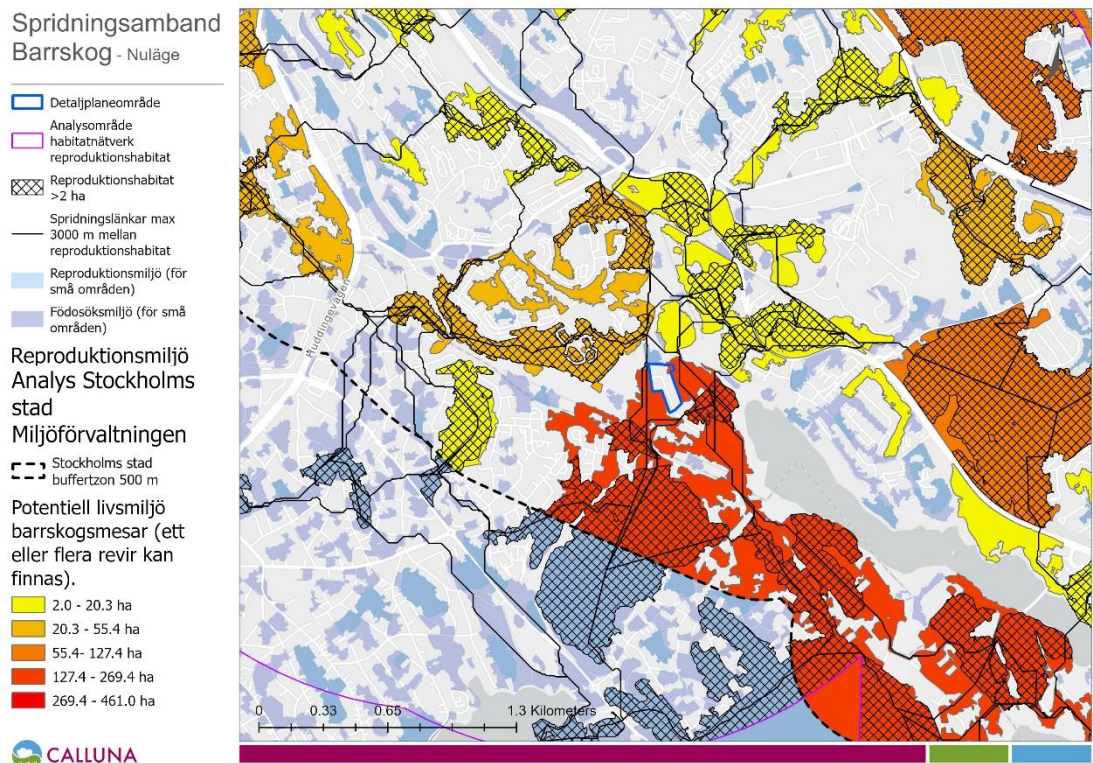

Figur 20. Habitatnätverk fladdermöss, från analys 2023. Analysen är en modell av verkligheten och den värderar framför allt naturliga biotoper som boplatser.

Miljöer för barrskog

Resultatet från barrskogsanalysen visar två olika skikt, 1) barrskogspatcher och spridningslänkar från Callunas analys baserat på Stockholms biotopdatabas 2019 samt 2) Stockholms stads patcher från Miljöförvaltningens habitatnätverksanalys från 2023. För utförlig metod se Miljöförvaltningen (2023).

Runt planområdet finns även stora ytor av livsmiljöer och reproduktionshabitat >2 ha inom barrskogs nätverket (Figur 21). Nordväst och sydväst om planområdet finns flera livsmiljöområden. Lite längre norrut om planområdet finns även stora ytor av livsmiljöer med reproduktionshabitat som är viktiga för spridning norrut.

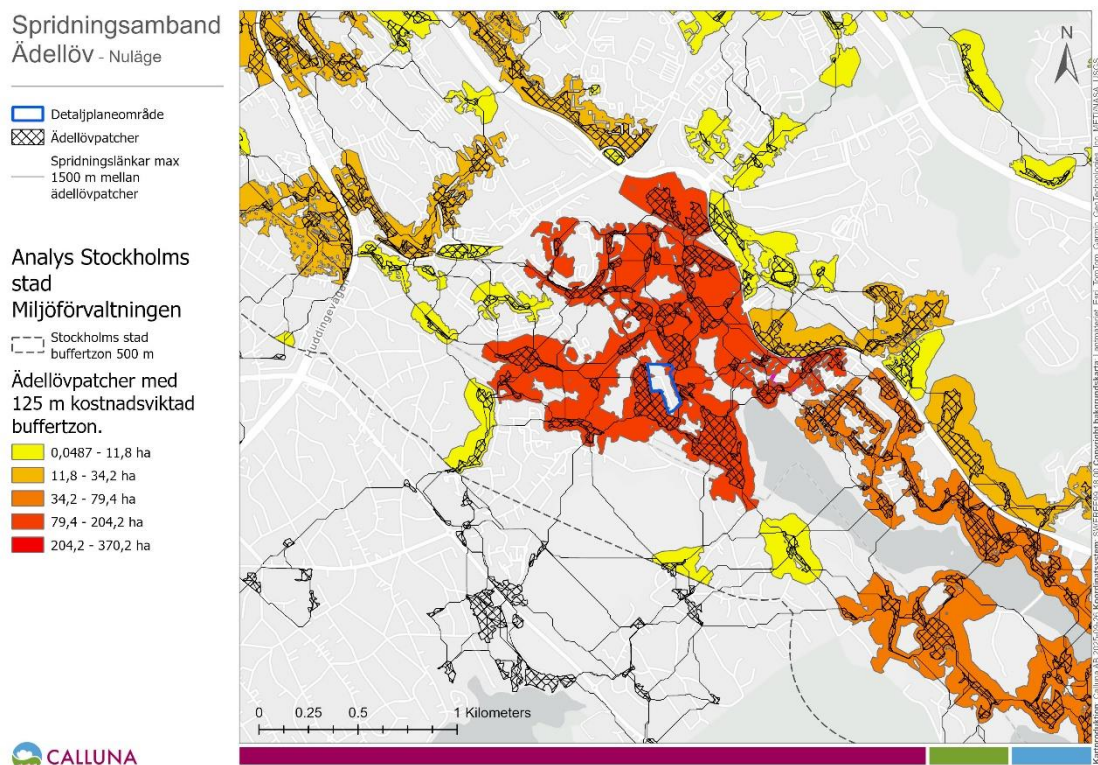

Figur 21. Spridningsamband för barrskog, analys från 2023.

Miljöer för ädellöv

Resultatet från ädellövsanalysen visas två olika skikt, 1) ädellövspatcher och spridningslänkar från Callunas analys baserat på Stockholms biotopdatabas 2019, Ekdatabasen 2017 och särskilt skyddsvärda träd från länsstyrelsen 2012 samt 2) Stockholms stads patcher från Miljöförvaltningens habitatnätverksanalys från 2023. För utförlig metod se Miljöförvaltningen (2023).

Planområdet ligger omgärdat av ett stort område med viktiga ädellövshabitat (Figur 22). Livsmiljöområden finns både precis väster, öster och söder om planområdet. Från dessa patcher går betydelsefulla spridningslänkar åt riktningarna nordväst, väst och sydost.

Figur 22. Spridningssamband för ädellöv, analys från 2023.

3. Upplýsingar och rekommendationer

Detaljplaneområdet är omgärdat av Rågsveds naturreservat som hyser mycket höga värden knutna till ädellövsmiljöer med inslag av barrträd. Dessa ekosystem är utvecklade under mycket lång tid och för att de ekologiska värdena ska kvarstå krävs kontinuitet. Detaljplanen berörs inte av naturreservatets föreskrifter, men för att inte riskera att utösa förbud enligt 4 § artskyddsförordningen rekommenderar Calluna att detaljplanen är samstämmig med reservatsföreskrifterna, vilka syftar till att bevara dessa värden och inte göra avkall på naturvärden eller värden för friluftsliv. Samråd med miljöförvaltningen bör dessutom hållas inför detaljplanearbetet då detaljplanen riskerar att innebära betydande miljöpåverkan.

Precis intill eller inom detaljplaneområdet finns potentiella livsmiljöer för fladdermöss, fåglar och groddjur samt kräddjur och insekter. Dessa arter är i olika mån känsliga för störning i form av ljud, ljus, folkmassor och skadliga ämnen. Nedan presenteras artgrupper och deras känslighetsaspekter.

Arter och dess känslighetsfaktorer

Ljuskänsliga arter:	fladdermöss, fåglar, groddjur, insekter
Ljudkänsliga artgrupper:	fladdermöss, fåglar
Påverkan skadliga ämnen:	fladdermöss, fåglar, groddjur, snok
Hydrologisk påverkan:	arter i ädellövskogen knutna till lundmiljö med känsliga kärlväxter, groddjur och snok
Brott i trädkontinuitet:	fladdermöss, fåglar, insekter, mossor och lavar, ved- och marksvamp

Med tanke på de kringliggande höga ekologiska värdena bör man utreda om viss avskärmning i form av fauna/ljus- och ljudskydd kan göras mot reservatet. Det är då viktigt att tänka på att skärmarna inte blir en barriär för fauna som rör sig genom området.

Om detaljplaneläggning ger utrymme för ändrad belysning i området eller påverkan på befintlig bebyggelse rekommenderar Calluna en fladdermusinventering och närmare undersökning av byggnader som kan komma att påverkas då det är känt att det finns fladdermöss i närområdet.

Under en fältbesök 2025 hittades många potentiella boplatser för fladdermöss i detaljplaneområdet då det finns många skrymslen och glipor mellan tak, fasader och dörrar där fladdermöss kan komma in. Utsidan av omgärdad mur med sprickbildning är även en möjlig boplatz för fladdermöss. Oavsett om det finns fladdermöss i området är det en god idé att tänka över ljussättning i området. Inga lampor bör riktas in mot naturreservatet eller mot murar som idag är obelysta.

En belysningsplan för detaljplanen bör göras. Den bör fokusera på att avskärma ljus mot naturmark och strukturer som fladdermöss använder och ha anpassade armaturer och ljus.

I övrigt ska inte träd med grov bark eller hålträd avverkas eller byggnader rivs utan att först inventera fladdermüs-förekomst. Om fladdermöss använder träden eller byggnaderna behöver utredning göras innan avverkning eller rivning. Avverkning, rivningsarbete eller arbete med detaljplanen bör endast utföras under vissa perioder, och om fladdermöss påträffas ska de inte störas.

Inför eventuella byggnationer och ändringar inom detaljplanen behöver en groddjursinventering göras. Finns det övervintrande groddjur inom området behöver tidpunkten anpassas så att groddjur inte riskerar att skadas i samband med dessa åtgärder. Det är även viktigt att se till så att det inte finns några groddjur i området när åtgärderna genomförs. Det är även rekommenderat att i förväg iordningställa alternativa övervintringsplatser för groddjur i närheten. Det är även viktigt att se till så att inget läckage sker från förorenad mark ut till våtmarken eller Kräppladiket.

Calluna rekommenderar även en inmätning av naturvärdesträd och särskilt skyddsvärda träd. Under fältbesök 2025 kunde flera naturvärdesträd och potentiellt särskilt skyddsvärda träd med bohål identifieras precis utanför detaljplanegränsen. Det är viktigt att dessa träd skyddas vid genomförande av detaljplanen och inte tar skada, dvs i samband med eventuell rivning, byggnation eller vid kommande verksamhet. Om enskilda träd ändå kommer att tas ner i anslutning till området ska syn göras på platsen av ekolog för att säkerställa att åtgärden inte medför större påverkan än på det enskilda trädet och vilka kompensationsåtgärder som behövs för att säkerställa att värdena består samt instruktioner för avverkningen.

Precis söder om detaljplanen finns även ett litet område som potentiellt har höga värden för insekter som trivs i sandiga miljöer. Miljöerna är dels beroende av kontinuitet, dels stark störning för att hålla marken öppen och på så vis bibehålla en kärlväxtflora som ger förutsättningar för olika insektsgrupper. Dessa sand/jord-områden bör säkerställas så att de finns kvar.

Området har inslag av invasiva växtarter och under fältbesök 2025 hittades kanadensiskt gullris inom och precis utanför planområdet. I dagsläget lyder inte kanadensiskt gullris av den tvingande lagstiftningen om invasiva arter, men trots avsaknad av specifik lagstiftning bör växten hanteras ansvarsfullt för att förhindra spridning och negativ påverkan på biologisk mångfald. Invasiva arter behöver tas om hand och hanteras i särskild ordning vid mark- eller saneringsarbeten. De får inte lagras på platsen utan ska efter uppgrävning transporteras i säckar eller på annat sätt i täckt transport till destruktion. Försök även att flytta jordmassor i minsta möjlig mån.

För att minska påverkan på livsmiljöer för ovan nämnda arter bör större events med risk för ljud- och ljusföroreningar inte ske under fåglars häckningsperiod mellan april-juli. Groddjur har även sin vårvandring under mars månad med vandringar som främst sker under kvällstid och på natten. Mars-juli bör därmed vara undantagna från större events och sammankomster, så som marknader, festivaler, gatufester eller liknande.

Vid events och stora folkmassor finns även en ökad risk för nedskräpning. Både med tanke på detta och ljudföroreningar bör en maxgräns för antal personer som får vistas i området samtidigt vid en konsert fastställas. En plan för sophantering, sanitet och städning bör också göras för området.

Om saneringsarbete kommer att utföras i samband med detaljplanen, och beroende på dess omfattning kan olika rekommendationer behöva ges. Om vissa träd försvagas i samband med saneringsarbetet så bör de lämnas kvar om de inte innehåller farliga ämnen. Om träden dör kan de lämnas i närområdet som faunadepåer. Det finns även eventuella kreosotstolpar inom detaljplaneområdet som kan komma att behöva hanteras. Även jord och mark inom och i anslutning till planen kan innehålla farliga ämnen och kan behöva provtas och hanteras därefter.

Referenser

- Björklind, R. (2014). *Naturvärdesinventering inför planerad bebyggelse i Snösätra, Rågsved*. Calluna AB
- Björklund, M. (2024). *Förstudie artskydd inför marksanering Snösätra inom Rågsveds naturreservat*. Calluna AB.
- Björklund, M. (2024). *Invasiva arter – uppföljande inventering inom Rågsveds naturreservat 2024*. Calluna AB.
- Brüsin, M. (2019) *Landskapsanalys av potentiella fladdermushabitat i Stockholms stad*. Ecomom AB
- Falk, J., Björk, J. & Andersson H. (2023) *Inventering av vedlevande insekter, Rågsveds naturreservat*. Calluna AB.
- Gustafsson H. (2018) *Skötselplan för Rågsveds naturreservat Maj 2018*. Exploateringskontoret
- Hebert, M (2024). *Naturvärdesinventering (NVI) – vid Södra Snösätra, Stockholms stad, inför marksaneringsprojekt 2024*. Calluna AB.
- Hebert M., Lindén, A-S. & Scarpellini, A. (2024). *Stockholms Stad, Ekologiutredning projekt Bjursättragatan inför granskning av detaljplan 2025*. Calluna AB.
- Hebert, M. & Toftegaard, T. (2017) *Hagsätra och Rågsved Ekologiutredning*. Calluna AB.
- Länsstyrelsen (2018). *Värdefulla ädellövskogsobjekt och särskilt skyddsvärda träd* [Online] Tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/srv/swe/catalog.search#/home> (2025-10-07).
- Löf Ekström, J. & Koffman, A. (2023) *Ekologiutredning spridningssamband inför detaljplan Teodoliten juni 2023*. Calluna AB.
- Miljöförvaltningen (2023). *Habitatnätverk i Stockholms stad. Landskapsekologiskt teoretisk och metodisk fördjupande rapport*. Miljöförvaltningen, Enheten naturmiljö, Stockholms stad.
- Miljöförvaltningen (2024). *Groddjursdammar i Rågsveds naturreservat*. Miljöförvaltningen, Enheten naturmiljö, Stockholms stad. [Online] Tillgänglig <https://miljobarometern.stockholm.se/natur/atgarder/enskede-arsta-vantor/groddammar-i-ragsveds-naturreservat/> (2025-10-07).
- Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen (2023). *Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket. Version 2.0. [online]* Tillgänglig: <https://www.naturvardsverket.se/4a7f6f/contentassets/dd9b5eafd4bc45869b3d3ae9c123d72d/riktlinjer-for-handlaggning-av-artskyddsarenden-i-skogsbruket.pdf>. Diarienummer: Naturvårdsverket Nv 04718–22, Skogsstyrelsen 2022/1756.
- Riksantikvarieämbetet (2021). *Fornlämningar* [Online] Tillgänglig: <https://app.raa.se/open/fornsok/> (2025-10-07).
- Sahlin, E. (2022). *PM Fågelinventering – i delar av Rågsveds naturreservat, Stockholms stad*. Calluna AB.
- Skogsstyrelsen (2012). *Nyckelbiotoper* [Online] Tillgänglig: <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/> (2025-10-07).
- Svensson. O. (2022). *Inventering av invasiva arter i Rågsveds naturreservat 2022*. Calluna AB.